

Indførelse af et nyt tilskudssystem for de private skoler

Betænkning afgivet i september 1986 af
Udvalget vedrørende et nyt
tilskudssystem for de private skoler
under skolestøtteloven

ISBN 87-503-6306-9
Un 00-164-bet.
Eloni Tryk . København

Indholdsfortegnelse

	Side
Kapitel 1.	Udvalgets nedsættelse, kommissorium og virksomhed 3
1.1.	Kommissoriet 3
1.2.	Afgrænsning af opgaven 4
1.2.1.	Forholdet til taxameterprincippet 4
1.2.2.	Forholdet til tilskudsbetingelserne 6
1.2.3.	Informationsmateriale
Kapitel 2.	Gældende tilskudsordning i hovedtræk 8
2.1.	Skolestøttelovgivningen 8
2.2.	Hvordan har tilskudsordningen virket 13
Kapitel 3.	Generelle overvejelser om en ny tilskudsordning 15
3.1.	Rammetilskud og refusioner 15
3.2.	Omfordeling af tilskud mellem skolerne ... 16
3.3.	Udgiftsneutralitet i forhold til gældende ordning 16
3.4.	Tilskud skal være uafhængigt af skolernes detailldispositioner 17
3.5.	Tilskud til skole- og undervisnings- virksomhed 17
3.6.	Tilskud til private grundskoler afhænger af elevtal og elevfordelingen på klassetrin 18
3.7.	Lærerløniveau som tilskudskriterium. Alle skoleformer 18
3.8.	Løntimetal som tilskudskriterium 19
3.8.1.	Normeret løntimetal 19
3.8.1.1.	Friskoler og private grundskoler m.v. 20
3.8.1.2.	Private gymnasier m.v. 22
3.8.1.3.	Frie kostskoler 22
3.8.2.	Godkendelse af særlige timer 22
3.9.	Supplerende tilskudskriterier 23
3.10.	Reguleringsfaktor 25
3.11.	Egendækningsproblemet 25

	Side
Kapitel 4.	Det nye tilskudssystem 27
4.1.	Refusionstilskud 27
4.2.	Rammetilskud 27
4.2.1.	Rammetilskudsmodel for frie grundskoler og grundskolekurser. 28
4.2.2.	Rammetilskudsmodel for gymnasieskoler m.v. 29
4.2.3.	Rammetilskudsmodeller (2) for de frie kostskoler. 30
4.3.	De årlige bevillinger. 33
4.4.	3-årsgennemsnit for elevtal 36
4.5.	Kombinerede skoler. 37
4.6.	Overgangsordning 38
4.7.	Overskud 40
4.8.	A'jourføring af tilskudsordningen 41
4.9.	Administration. 42
Kapitel 5.	Vurdering af tilskudsmodellerne. 44
5.1.	Modellerne og kommissoriet 44
5.2.	Nogle talmæssige oplysninger vedrørende den nuværende tilskudsordning 46
5.3.	Tilskudsreformens fordelingsmæssige virkninger. 48
5.3.1.	Frie grundskoler. 49
5.3.2.	Private gymnasier m.v. 53
5.3.3.	Folkehøjsskoler. 55
5.3.4.	Landbrugsskoler. 57
5.3.5.	Husholdningsskoler. 58
5.3.6.	Efterskoler. 60
5.3.7..	Sammenfatning vedrørende kostskolerne .. 61
	Resumé 63
Bilag 1.	Oversigt over udgifter som får refusionstilskud.
Bilag 2.	Fastsættelse af rammetilskud for friskoler og private grundskoler.
Bilag 2.a.	Oversigt over normerede skematimetaler.
Bilag 2.b.	Forudsætninger for fastsættelse af rammetilskudsmodellen for de frie grundskoler.
Bilag 3.	Fastsættelse af rammetilskud for private gymnasieskoler m.v.
Bilag 4 a.	Fastsættelse af rammetilskud for frie kostskoler. Model A.
Bilaa 4 b.	Fastsættelse af rammetilskud for frie kostskoler. Model B.

Kapitel 1.

Udvalgets nedsættelse, kommissorium og virksomhed

1.1. Kommissariat

Ved skrivelse af 8. oktober 1984 nedsatte undervisningsministeren Udvalget vedrørende et nyt tilskudssystem for de private skoler, der er omfattet af skolestøtteleven.

Udvalget fik følgende kommissorium:

"Udvalget anmodes om at overveje og komme med forslag til en omlægning af driftstilskudsordningen for de af skolestøtteloven omfattede skoleformer, således at den enkelte skole får større dispositionsfrihed inden for en økonomisk ramme.

Forslaget, der gerne må omfatte to eller flere modeller, skal være ledsaget af vurderinger af de økonomiske konsekvenser for skolerne. Det er en forudsætning, at udvalgets forslag ikke medfører en forøgelse af tilskudsniveauet, målt som det gennemsnitlige statstilskud pr. elev/årselev ifølge finansloven for 1984."

Udvalget fik følgende sammensætning:

Med lemmer: udpeget af:

Fhv. arbejdsminister Lauge Dahlggaard
(formand)

Undervisnings-
ministeriet

Kontorchef Hanne Saunte,
Direktoratet for folkeoplysning,
frie grundskoler m.v.

Kontorchef Bodil Dybdal,
Direktoratet for gymnasieskolerne
og højere forberedelseksamen

OrganisationsrepræsentanterIndstillet af:

Formanden for Frie Grundskolers
Fællesråd, Bent Aage Rasmussen

Frie Grundskolers
Fællesråd

Næstformanden for Frie Grundskolers
Fællesråd, Bent Holm Jørgensen

Frie Grundskolers
Fællesråd

Foreningskonsulent Arne Kristiansen

Frie Kostskolers
Fællesråd

Sekretariatsleder Ebbe Lundgaard

Frie Kostskolers
Fællesråd

Rektor Caj Olsen

Foreningen af
private, selvejende
gymnasier, studen-
terkurser og HF-
kurser

Som sekretær for udvalget beskikkedes fuldmægtig Michael Ørnø, direktoratet for folkeoplysning, frie grundskoler m.v.

Sekretariatschef under Frie Grundskolers Fællesråd, K.P. Ahlmann Olesen har deltaget i samtlige udvalgs møder og fungeret som kontakt mellem udvalget og Frie Grundskolers Fællesråds sekretariat.

Udvalget har holdt 16 møder i plenum, heraf et 2 dages møde ved afslutningen af udvalgsarbejdet. Herudover er der afholdt flere møder for de enkelte skoleformer for sig (frie grundskoler og frie kostskoler) samt i en arbejdsgruppe, der har beskæftiget sig med de kommunale udgifter.

1.2. Afgrænsning af opgaven1.2.1. Forholdet til taxameterprincippet.

Udvalget har set det som en af sine opgaver at fremkomme med en støtteordning, hvor udmålingen af tilskud til de private skoler så vidt muligt er baseret på objektive kriterier, d.v.s. en ordning hvorefter størrelsen af tilskuddet til den enkelte skole ikke påvirkes af skolens detailldispositioner.

Bloktilskud er i sin enkleste udformning en ordning, hvor der kun lægges vægt på ét objektive kriterium f. eks. antallet af elever, og hvor det objektive kriterium udløser samme beløb upåvirket af andre omstændigheder. Udvalget har ikke ment at kunne bygge sit forslag på et sådant forenklet "taxameterprincip".

De private skoler er uanset skoleform karakteriseret ved mangfoldighed. En omstændighed som er en direkte følge af disse skolars oprindelse og formål, og som er en forudsætning for frie skoler.

Udvalgets centrale opgave har således været at udforme en objektiveret tilskudsordning på et område, der især er karakteriseret ved mangfoldighed.

Problemstillingen kan beskrives på følgende måder:

- 1) undervisningsministeriet har et ønske om en større forudsigelighed i det samlede tilskud i forbindelse med budgetteringen
- 2) det samlede tilskud skal fordeles skolerne i mellem efter objektiverede principper og under hensyntagen til mangfoldigheden
- 3) tilskudsordningen skal forenkles under skyldig hensyntagen til de i øvrigt gældende regler, således at de samlede administrative byrder lettest mest muligt
- 4) skolerne skal have størst mulig dispositionsfrihed inden for en økonomisk ramme.

Det er ud fra disse betragtninger, udvalget har arbejdet og har foretaget sine undersøgelser af de elementer, der måtte få indflydelse på en ny objektiveret tilskudsordning.

1.2.2. Forholdet til tilskudsbetingelserne.

Betingelserne for, at en skole kan få driftstilskud, er fastsat i den for de enkelte skoleformer gældende lovgivning. Der stilles generelle krav om

- 1) Skolestørrelse udtrykt i elevtal henholdsvis årselevtal
- 2) Lærernes aflønning

Hertil kommer for de forskellige skoleformer særlige tilskudsbetingelser, som ikke skal omtales her.

Tilskudsbetingelsen vedrørende lærernes aflønning indebærer for så vidt angår parallelskolerne (friskoler og private grundskoler samt private gymnasieskoler), at leder og lærere skal være aflønnet efter de regler, der gælder for vedkommende offentlige parallel. For så vidt angår de frie kostskoler (folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler) går betingelsen ud på, at skolens forstander og lærere skal være aflønnet efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, medens øvrige ansættelsesvilkår skal være skriftligt aftalt. Denne tilskudsbetingelse har medført store administrative byrder både for skolerne og ministeriet.

Ved udvalgets nedsættelse blev det aftalt, at det ikke var dets opgave at foreslå ændringer i tilskudsbetingelserne, herunder specielt lærernes lønvilkår. Udvalget skal derfor gøre opmærksom på, at de komplicerede lønsystemer, der som tilskudsbetingelse gælder for de enkelte private skoleformer, uundgåeligt har smittet af på de tilskudsmodeller, udvalget har udformet.

Udvalget skal endvidere gøre opmærksom på, at efter udvalgets forslag til en ny tilskudsordning er der ikke en nødvendig sammenhæng mellem tilskudsberegning og kontrol med

overholdelse af tilskudsbetingelserne. Kontrollen med, om tilskudsbetingelserne overholdes, kan tilrettelægges uafhængigt af tilskudsberegningen.

1.2.3. Informationsmateriale.

Udvalget har arbejdet med forskellige modeller, hvoraf nogle vil blive omtalt i kapitel 4. De forskellige modeller er blevet gennemregnet af de respektive skoleorganisationer. Organisationerne har også varetaget arbejdet med at tilrette det talmæssige grundmateriale, så det har kunnet anvendes til edb-behandling, og så det har været muligt at sammenligne såvel mellem tilskudsmodellerne og den nuværende tilskudsordning som mellem tilskudsmodellerne indbyrdes.

Udvalget har arbejdet med tal, som er kendt fra skolernes tilskudsmateriale for 1983 og 1984. I modelberegningerne er inddraget det overvejende antal af skolerne, men af praktiske grunde ikke dem alle.

Oversigt over antal skoler, elever m.v. i 1983:

	Antal skoler	Antal elever/ årselever	Stats- tilskud mili.kr.	Antal model- skoler
Frie grundskoler	366	58.073	903,4	296
Private gymnasie- skoler m.v. incl. grundskoleafde- linger	22	9.393	232,4	19
Folkehøjskoler	97	6.502	258,5	79
Landbrugsskoler	29	2.649	103,0	24
Husholdningsskoler	22	1.415	32,8	17
Efterskoler	173	12.613	485,7	150

Af det samlede antal frie grundskoler er en række atypiske skoler udtaget af modelgrundlaget.

Kapitel 2.

Gældende tilskudsordning i hovedtræk.

2.1. Skolestøttelovgivningen

Reglerne om statens støtte til de private skoler findes i Lovbekendtgørelse nr. 12 af 5. januar 1971 om statsstøtte til visse private skoler.

Loven er fælles for de private skoler, der omfattes af denne støtteordning, d.v.s.:

friskoler, private grundskoler og grundskolekurser
private gymnasieskoler, studenter- og hf-kurser,
folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler
og efterskoler.

Loven indeholder reglerne om driftstilskud og anlægsstøtte i form af statslån. Til loven knytter sig bekendtgørelse nr. 83 af 26. februar 1980 om statstilskud til visse private skoler (tilskudsbekendtgørelsen). Denne bekendtgørelse er ændret ved bekendtgørelserne nr. 34 af 27. januar 1984, nr. 438 af 1. oktober 1985 og nr. 546 af 11. december 1985.

Regler af betydning for tilskudsordningen findes i:

Revisionsinstruks af 19. september 1984 for revisorer ved skoler, der får statstilskud efter lov om statsstøtte til visse private skoler, som ændret ved cirkulære af 1. oktober 1985, og

Byggedirektoratets cirkulære af 17. december 1985 om rente- og lejetilskud til visse private skoler.

Bekendtgørelse nr. 27 af 25. januar 1984 om tilskudsbetingelser m.v. for folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler.

Skolestøtteordningen går ud på, at der ydes statstilskud til driften af de private skoler, hvis de opfylder de betingelser, der er angivet i lovgivningen om de enkelte skoleformer. Tilskuddet udgør 85 pct. af de udgifter, der indgår i tilskudsgrundlaget. Undervisningsministeren fastsætter regler for beregningen af tilskudsgrundlaget.

Udgiftsgrupperne er følgende: (De opføres i den rækkefølge, hvori de nævnes i loven og tilskudsbekendtgørelsen. Inden for det private skoleområde er de forskellige udgiftsgruppenumre indarbejdet som fast betegnelse for udgiftsgrupperne)

- 1) Lønninger til leder og lærere
- 2) Vedligeholdelse af skolens bygninger
- 3) Bygningernes opvarmning, belysning og rengøring samt forsyning med kraft og vand
- 4) Skatter, afgifter og forsikringspræmier vedrørende bygningerne
- 5) Leje af lokaler og arealer
- 6) Renter af lån med pant i skolens faste ejendomme
- 7) Øvrige udgifter ved skolevirksomheden og
- 8) Revision.

Udgiftsgruppe 4 er til en vis grad begrænset på den måde, at offentlige myndigheder eller uafhængige institutioner fastsætter udgifterne. Det er karakteristisk for disse udgifter, at de normalt fastsættes efter takst. Udgiftsgrupperne 5 og 6 medregnes kun i det omfang, de er godkendt af undervisningsministeriet (byggedirektoratet) med virkning for tilskudsgrundlaget. Udgiftsgruppe 8 er der ikke fastsat nogen begrænsning for.

For udgiftsgrupperne 1, 2, 3 og 7 er fastsat følgende begrænsninger:

Udgiftsgruppe 1: Lønninger til ledere og lærere

For friskoler og private grundskoler begrænses lønudgiften dels ved tilskudsbetingelsen om aflønning af ledere og lærere m.v. efter de for folkeskolens ledere og lærere gældende regler, dels ved at der i skematimestyringsreglerne - se afsnit; 3.8.1.1. - er fastsat regler om et højeste forbrug af lærerskematimer pr. elev på 1. - 10. klassetrin som grundlag for beregningen af statstilskud og om forbruget af skematimer i børnehaveklasser og ved undervisning i fritiden.

For de frie kostskoler er der i tilskudsbetingelsesbekendtgørelsen fastsat regler om et højeste tilskudsberettiget løn-timetal pr. elev.

For private gymnasieskoler m.v. er der i tilskudsbekendtgørelsen indført hjemmel for ministeren til at fastsætte det tilskudsberettigede løntimeforbrug for et år ad gangen efter forhandling med vedkommende skoleorganisation. Denne hjemmel udnyttes ikke. De besparelser, som var baggrunden for hjemlen, er gennemført på anden måde.

Udgiftsgruppe 2: Vedligeholdelse af skolens bygninger

Udgifterne indgår i tilskudsgrundlaget inden for en begrænsningsramme. Begrænsningsrammen beregnes ved sammenlægning af følgende:

- 1) 1,5 pct. af kontantforskelsværdien af skolens bygninger og faste anlæg.
- 2) Antallet af kvadratmeter i skolens bruttoetageareal ganget med et særligt udregnet arealbegrænsningstal og
- 3) Skolens årlige elevtal (opgjort på speciel måde) ganget med et særligt udregnet elevbegrænsningstal.

Arealbegrænsningstallet er udregnet ved at dividere 40 pct. af begrænsningsrammen for skoleformens tilskudsgrundlag til vedligeholdelse i tilskudsåret 1982 med antallet af kvadratmeter i skoleformens samlede bruttoetageareal. Elevbegrænsningstallet er udregnet ved at dividere 20 pct. af skoleformens samlede tilskudsgrundlag til vedligeholdelse for tilskudsåret 1982 med skoleformens samlede elevtal i dette år.

Arealbegrænsningstal og elevbegrænsningstal reguleres.

Udgiftsgruppe 3: Bygningernes opvarmning, belysning og rengøring samt forsyning med kraft og vand.

Disse udgifter kan for den enkelte skole kun indgå i tilskudsgrundlaget inden for et grænsebeløb. I beregningen af dette grænsebeløb indgår de af undervisningsministeriet udregnede gennemsnitlige tilsvarende udgifter pr. elev og pr. lærerskematime ved statens gymnasieskoler bortset fra kostskoler. Udgifterne udregnes henholdsvis for gymnasieskoler, som ligger i kommuner, der henføres til tjenestemandsløvgivningen ved stedtillægssats 6 (hovedstadsområdet) og for andre gymnasieskoler. De udregnede gennemsnitlige udgiftsbeløb benævnes begrænsningstal.

For så vidt angår parallelskoler og kurserne beregnes de enkelte skolers og kursers grænsebeløb ved at multiplicere antallet af elever på skolen eller kurset med halvdelen af begrænsningstallet pr. elev og antallet af skolens eller kursets lærerskematimer med halvdelen af begrænsningstallet pr. lærerskematime.

For så vidt angår de frie kostskoler beregnes grænsebeløbet ved at multiplicere antallet af årselever på skolen med begrænsningstallet pr. elev.

Udgiftsgruppe 7: Øvrige udgifter ved skolevirksomheden

Disse udgifter kan højst indgå inden for et grænsebeløb. I beregningen af grænsebeløbet indgår et begrænsningstal som beregnes forskelligt for de forskellige skoleformer.

For gymnasieskoler og tilsvarende kurser er begrænsningstallet de af undervisningsministeriet udregnede gennemsnitlige tilsvarende udgifter pr. elev og pr. lærerskematime ved statens gymnasieskoler, bortset fra kostskoler. Dette princip skal justeres efter statsskolernes overgang til amtskommunerne pr. 1. januar 1986.

For friskoler og private grundskoler med tilsvarende kurser er begrænsningstallet de af undervisningsministeriet på grundlag af et repræsentativt udvalg af kommunale regnskaber udregnede gennemsnitlige tilsvarende udgifter pr. elev og pr. lærerskematime i folkeskolen.

Grænsebeløbet for de 2 ovennævnte skoleformer udregnes for den enkelte skole ved at multiplicere antallet af elever på skolen eller kurset med halvdelen af begrænsningstallet pr. elev og antallet af lærerskematimer med halvdelen af begrænsningstallet pr. lærerskematime.

For folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler indgår i beregningen af grænsebeløbet det eller de begrænsningstal, der af undervisningsministeriet er udregnet for hver skoleform. Disse begrænsningstal er beregnet på grundlag af de endelige begrænsningstal for 1977-78.

Øvrige udgifter er i øvrigt ikke defineret, men det er fastslået, at det skal være udgifter "ved skolevirksomheden" og der foretages nogle opregninger, der i nogen grad kan tjene som eksemplifikation: administration, inventar og undervisningsmateriel. Det fastslås endvidere, at i tilskudsgrundlaget for øvrige udgifter kan ikke medtages:

- 1) Afskrivning på bygninger, faste anlæg og andre aktiver
i øvrigt - bortset fra inventar og undervisningsmateriel.
- 2) Udgifter og afskrivninger der alene vedrører kostafdelingen
- 3) Udgifter til repræsentation
- 4) Renter af anden gæld end gæld mod sikkerhed i fast ejendom, hvor gælden er godkendt af undervisningsministeriets byggedirektorat, og udgifter til befordring af elever mellem hjem og skole.

Denne opremsning er ikke udtømmende.

2.2. Hvordan har tilskudsordningen virket ?

Den gældende tilskudsordning bygger på et simpelt princip. Der ydes 85 pct. i tilskud til de skole- og undervisningsrelevante udgifter således, som disse defineres i 8 udgiftsgrupper. Der er fastsat nogle udgiftsbegrænsninger, som enten beror på offentlige myndigheders eller uafhængige virksomheders fastsættelse eller hentes fra offentlige udgifter til skolevæsenet. Da denne støtteordning trådte i kraft, afløste den 9 forskellige støtteordninger for de af loven omfattede skoleformer. Der skete altså en harmonisering af støtteordningen.

Der er imidlertid nogle ulemper ved ordningen. Selv om der principielt ydes 85 pct. i refusion af undervisningsrelevante udgifter, støder skolerne i praksis ofte på de begrænsninger, der er sat for tilskud inden for de fleste af udgiftsgrupperne. Uudnyttede tilskudsmuligheder under én udgiftsgruppe kan ikke overføres til andre grupper, hvor skolen måtte have et udgiftsbehov ud over grænsebeløbet.

Disse ulemper for skolerne er blevet forstærket ved, at der i de senere år er pålagt de private skoler besparelser i form af, at begrænsningerne er blevet strammet.

Den omstændighed, at tilskudsafregningen gøres endeligt op for hvert finansår for sig, begrænser skolernes muligheder for med tilskudsvirkning at disponere på længere sigt. Under den gældende refusionsordning deltager det offentlige med 85 pct. i enhver økonomisk disposition, som skolerne træffer inden for de af ordningen fastsatte begrænsninger. Af en udgiftsforøgelse, respektive en udgiftsbesparelse, afholder/tilkommer der kun skolen de 15 pct. Dette indebærer naturligvis kun en ringe tilskyndelse til god økonomisering.

Hertil kommer praktiske problemer for ministeriet med at få gennemgået regnskaber og foretaget "endelig afregning" af tilskud. Selvom det var en forudsætning for støtteloven, at ministeriet ikke skulle foretage en kritisk gennemgang af de enkelte tilskudsregnskaber, har det stedse været nødvendigt at foretage en grundig gennemgang af de indsendte tilskudsregnskaber, fordi det indviklede lønsystem har givet anledning til mange fejl. Af samme grund har det været nødvendigt at gøre skemamaterialet meget specificeret, og hermed er det blevet meget omfattende.

Kapitel 3.

Generelle overvejelser om en ny tilskudsordning.

I dette kapitel redegøres der for udvalgets generelle overvejelser. De konkrete forslag til ny tilskudsordning for de af tilskudsloven omfattede skoleformer vil blive behandlet i kapitel 4.

3.1. Rammetilskud og refusioner.

Udvalget har set som sin opgave at stille forslag til en ordning, hvorefter tilskud til skolerne ydes på en sådan måde, at den enkelte skole får større dispositionsfrihed inden for en økonomisk ramme, som fastlægges efter så objektive kriterier som muligt. Samtidig lægges der vægt på en forenkling af tilskudsadministrationen. Ordningen bør derfor baseres på så få kriterier som muligt og helst på oplysninger fra skolerne, som disse i forvejen må tilvejebringe som led i deres interne administration.

Skolerne har nogle udgifter, der ikke egner sig til at blive "objektiveret", men som er knyttet til historiske forudsætninger særpræget for den enkelte skole. Det drejer sig især om renteudgifter af prioritetslån, hvor lånesum og renteniveau afhænger af tidspunktet for lånets optagelse. Det drejer sig videre om udgifter til faste lejemål (i modsætning til timelejemål) af lokaler og arealer. Mange af disse udgifter har undervisningsministeriet i tidens løb godkendt med tilskudsvirkning. Udvalget finder, at disse godkendelser indtil videre må fortsætte, således at udgifterne fortsat refunderes. Det drejer sig for parallelskolernes og husholdningsskolernes vedkommende om ca. 8% og for de øvrige kostskoleformer om ca. 15% af det hidtidige tilskudsgrundlag, men med stor forskel skolerne imellem.

Udvalgets forslag om tilskud til de private skoler vil i overensstemmelse hermed blive opdelt i en refusionsdel og en del, der beregnes efter objektive kriterier "rammetilskudsdelen". Det forudsættes, at finanslovens bevillinger til tilskud til private skoler ligeledes vil blive opdelt i en refusionsbevilling og en rammetilskudsbevilling for hver af de tilskudsberettigede skoleformer.

De følgende betragtninger vil koncentrere sig om rammetilskudsdelen.

3.2. Omfordeling af tilskud mellem skolerne.

En ny tilskudsordning kan ikke medføre præcis samme tilskud til den enkelte skole som efter den hidtidige ordning.

Udvalget har under sit arbejde med opstillingen af nye tilskudsmodeller tilstræbt den mindst mulige omfordeling af tilskudsmidlerne skolerne imellem under iagttagelse af de intentioner, som ligger i kommissoriet. Samtidig har man søgt at undgå systematiske overførsler til skade for bestemte skoletyper.

3.3. Udgiftsneutralitet i forhold til gældende tilskudsordning.

Ifølge kommissoriet skal udvalgets forslag til en tilskudsordning være udgiftsneutralt i forhold til den gældende ordning. Det gennemsnitlige tilskud pr. elev skal således med 1984 som sammenligningsår være det samme under den nye som under den hidtidige tilskudsordning. Udvalget blev på sit første møde enig om, at denne udgiftsneutralitet skulle tilstræbes inden for hver skoleform. Derved opretholdes den balance i fordelingen mellem skoleformerne af de fremtidige tilskudsmidler, som har udviklet sig under refusionsordningen. Udvalget har i øvrigt først og fremmest opfattet bestemmelsen om udgiftsneutralitet som udtryk for, at man ønsker

mulighed for at sammenligne de statsfinansielle konsekvenser af en ny tilskudsordning med den hidtidige ordning, men at man ikke dermed har taget stilling til den fremtidige udvikling af tilskudsniveauet.

3.4. Tilskud skal være uafhængig af skolernes detailldispositioner.

At de enkelte skoler skal have større dispositionsfrihed indenfor en økonomisk ramme, jfr. kommissoriet, er ensbetydende med, at størrelsen af skolens tilskud så vidt muligt skal være uafhængigt af dens detailldispositioner, herunder af dens konkrete udformning af time- og undervisningsplan. Tilskud skal udmåles efter "objektive kriterier" og - modsat den gældende refusionsordning - på et i princippet ikke-regnskabsmæssigt grundlag.

3.5. Tilskud til skole- og undervisningsvirksomhed.

Udvalget skal ikke stille forslag til ændring af tilskudsbestigelserne. Det har været en forudsætning for udvalgets arbejde, at de nuværende betingelser for de enkelte skoleformer fortsat skal være gældende. Det gælder ikke mindst grundbetingelsen om, at tilskud skal anvendes til den skole- og undervisningsvirksomhed, der har hjemmel i gældende love og i skolernes vedtægter.

Udvalget skal dog bemærke, at tilskud efter et bloktilskudsprincip i og for sig åbner for større fleksibilitet med hensyn til, hvordan den enkelte skole afgrænser sine undervisningsopgaver. Med henblik på denne problemkreds anbefaler udvalget, at skolernes vedtægter tages op til **a'jourføring** og **nyvurdering**.

3.6. Tilskud til de private grundskoler afhænger af elevtal og elevtalsfordelingen på klassetrin.

For de frie grundskoler er det en tilskudsbetingelse, at de skal give en undervisning, der står mål med undervisningen i folkeskolen. Det indebærer nødvendigvis, at der skal præstere et større løntimetotal ved undervisningen af elever på de ældre end på de yngre klassetrin. Ikke blot elevtal, men også elevfordelingen på klassetrin påvirker således disse skolars ressourcebehov. Det må der tages hensyn til ved fastlæggelsen af de kriterier, hvorefter rammetilskud til de enkelte skoler fastsættes.

3.7. Lærerlønniveau som tilskudskriterium. Alle skoleformer.

Det er som tidligere anført en tilskudsbetingelse for skoler med en offentlig parallel (frie grundskoler og grundskolekursus, private gymnasier, studenterkursus og hf-kursus), at deres lærere skal have samme lønvilkår som dem, der gælder i den tilsvarende offentlige skole. De ved lov og overenskomster fastsatte bestemmelser om lønmæssig placering, pligtigt timetal, timereduktion osv. skal overholdes af de private skoler.

For frie kostskoler (højskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler) gælder tilsvarende, at de som en tilskudsbetingelse skal aflønne deres lærere efter regler, der fastsættes af undervisningsministeriet. For efg-undervisningen ved husholdningsskolerne gælder særlige regler.

Lærerne fordeler sig anciennitetsmæssigt forskelligt fra skole til skole. Det betyder, at en given undervisningsmængde, udtrykt ved antal skematimer eller løntimer, er forbundet med forskellige omkostninger til lærernes aflønning afhængig af lærernes lønanciennitet. Da dette fortsat skal respekteres, må der tages hensyn hertil ved rammetilskudsordningens udformning. Ellers ville skolerne blive stillet i

en uens økonomisk situation afhængig af lærernes anciennitetsmæssige sammensætning, og skolerne ville få en ikke-ønskelig tilskyndelse til at skille sig af med lærere på højere og foretrække lærere på lavere løntrin. Det kan i denne forbindelse oplyses, at lønniveauet for lærerne ved de private grundskoler i 1983 varierede fra skole til skole mellem 4.700 kr. og 5.800 kr. pr. løntime, idet enkelte skoler endog lå uden for disse grænser.

Udvalget har derfor i den foreslåede tilskudsordning indbygget en hensyntagen til sammensætningen af de enkelte skoles lærerkollegium.

3.8. Løntimetal som tilskudskriterium.

3.8.1. Normeret løntimetal.

Den enkelte skoles lærerlønudgift er foruden af lønniveau afhængig af det præsterede antal undervisningstimer. Den gældende tilskudsordning yder tilskud i forhold til den enkelte skoles faktiske timetal, idet lærerlønudgifterne refunderes med 85 pct., forudsat timetallet er holdt inden for det gældende timetalsloft, jfr. kapitel 2.

En rammetilskudsordning, der går ud på at yde tilskud til den enkelte skole på en sådan måde, at skolen ikke selv, f.eks. i forbindelse med udformning af time- og undervisningsplanen, kan øve indflydelse på tilskuddets størrelse, må forlade dette refusionsprincip. I stedet foreslår udvalget, at tilskud ydes i forhold til et "normeret løntimetal" for den enkelte skole. Skolens faktiske løntimetal bliver således uden betydning for tilskuddets størrelse.

Ved fastsættelsen af det normerede timetal foreslår udvalget, at man så vidt muligt tager udgangspunkt i de gældende bestemmelser om maksimalt tilskudsberettiget timetal. Der findes bestemmelser herom for de frie grundskoler og frie

kostskoler, og disse bestemmelser er udformet på en sådan måde, at der er taget hensyn til skoler med lavt elevtal og derfor et i forhold hertil stort behov for undervisnings-timer.

Det skal understreges, at udvalget ikke med foranstående tager stilling til, hvor stort et timetal de enkelte skoler skal eller bør bruge. Der er alene tale om at basere de objektive tilskud på den eneste eksisterende vurdering af skolernes relative ressourcebehov i form af lærertimer, en vurdering som har været uantastet i adskillige år.

3.8.1.1. For frie grundskoler og grundskolekurser må man på grundlag af bestemmelserne om tilskudsberettiget skematimetal fastsætte et normeret løntimetal ved at tage reglerne om timereduktion i betragtning. Det er en følge af, at parallel-skolerne skal respektere de gældende bestemmelser og overenskomster angående lærernes lønvilkår. Timereduktionsreglerne har forskellig vægt fra skole til skole. Nogle skoler, f.eks. skoler med særligt mange elever på 7.-10. klassetrin, har op til 25 pct. af det samlede løntimetal som reduktionstimer. For andre skoler kan det dreje sig om ganske få procent. Der må selvsagt tages hensyn til timereduktionerne, da de således vejer forskelligt fra skole til skole.

Der er for grundskolerne mellem 15 og 20 enkelt-bestemmelser om timereduktioner. De fleste reduktionsregler knytter timereduktionerne til elevtal og klassetrin. Der er imidlertid nogle timereduktioner, til hvilke der er knyttet betingelser af anden art, f.eks. til antallet af klasser på samme klassetrin eller til andre forhold, som skolen kan øve indflydelse på ved den konkrete udformning af time- og undervisningsplanerne. Det er et forhold, som har voldt udvalget besvær.

Idet der herom henvises til kapitel 4, skal udvalget derfor pege på det ønskelige i, at fremtidige aftaler og bestemmelser vedrørende timereduktioner så vidt muligt fastsætter disse alene som en funktion af elevtal og klassetrin.

Til belysning af det normerede løntimetals betydning er neden for anført en oversigt over, hvorledes skolernes ugentlige løntimetal pr. elev ville være beregnet, hvis modellens normerede løntimetal med tillæg af særligt godkendte timer, (se afsnit 3.8.2.) havde været anvendt i 1983.

<u>Skolens elevtal</u>	<u>ugentlig løntimetal pr. elev</u>
65	1,80
69	2,49
<u>75</u>	<u>3,37</u>
118	1,75
126	2,27
<u>137</u>	<u>2,38</u>
240	1,98
243	2,16
249	2,26
<u>265</u>	<u>2,51</u>
400	1,71
408	1,95
<u>409</u>	<u>2,18</u>
722	1,70
971	2,08

Hertil kan føjes, at for 14 skoler med mellem 30 og 40 elever, (i alt 501 elever), hvoraf ingen var tyske mindretalsskoler, var det gennemsnitlige løntimetal pr. elev 3,04 med 3,9 som det højeste og 2,17 som det laveste.

Man vil se, at der inden for hver skolestørrelse er betydelig variation i det normerede løntimetal pr. elev, hvilket især afspejler en forskel i elevernes fordeling på klassetrin. Man vil også bemærke en tendens til, at spredningen med hensyn til løntimetal pr. elev er størst for de mindste skoler, hvilket afspejler betydningen af den udformning, reglerne om tilskudsberettiget skematimetal har.

Ovenstående er som nævnt baseret på et forslag, som udvalget stiller vedrørende normeret løntimetal m.v. som en del af grundlaget for den fremtidige tilskudsberegning. Den faktiske variation af timetallet pr. elev i de private skoler var formentlig en del større i 1983, end hvad der fremgår af foranstående.

3.8.1.2. For private gymnasier, hf-kurser og studenterkurser gælder, at de er undergivet samme regler om undervisningen som de offentlige gymnasier og kurser og dermed en kraftigere styring end andre private skoleformer. Det gælder den pædagogiske styring og de heraf afledede virkninger for skolernes driftsøkonomi.

Rammetilskudsprincippet er derfor efter udvalgets opfattelse ikke en ideel tilskudsform for de private gymnasier m.v., idet de ikke har en hertil svarende dispositionsfrihed. Det bør i denne forbindelse tages i betragtning, at gymnasieområdet står over for en reform, som kan medføre ændring i reglerne om skema- og løntimetal.

Under disse omstændigheder foreslår udvalget, at det normerede løntimetal pr. elev ved de enkelte private gymnasieskoler m.v. fastsættes ud fra løntimeforbruget i offentlig gymnasier med tilsvarende klassetal.

3.8.1.3. For de frie kostskoler kan det normerede løntimetal fastsættes efter de i dag gældende regler i betingelsesbekendtgørelsen § 6, stk. 1 om maksimalt tilskudsberettiget timetal. De 4 pensionisthøjskoler tildeles dog kun 80% af det løntimetal, disse regler medfører, hvilket alligevel ligger lidt højere end deres traditionelle løntimeforbrug.

3.8.2. Gennemførelse af særlige timer til alle skoleformer.

Under den gældende tilskudsordning er der som nævnt maksimumsbestemmelser om det tilskudsberettigede (skema)timetal.

Ministeriet kan imidlertid i konkrete tilfælde godkende tilskudsberettigede timer herudover. Det kan dreje sig om et større behov for specialundervisning. Det kan være timer i forbindelse med godkendt forsøgsundervisning, om undervisning af fremmedsprogede elever og om timer i forbindelse med lærernes videreuddannelse og enkelte andre formål.

Endvidere godkendes der timer til de tyske mindretalsskoler, til grundskoler under "opbygning" og skoler med dispensation fra elevtalskravet. Endelig godkendes timer til inspektion ved parallelskoler med kostafdeling. Det vil efter udvalgets opfattelse være rimeligt at videreføre denne praksis, der kun har marginal betydning, og som ikke kompromitterer rammetilskudsprincippet. Udvalget henleder opmærksomheden på, at skemastydingsbekendtgørelsen må revideres.

3.9. Supplerende tilskudskriterier.

Foruden udgifter til lærerløn og til de formål, som udvalget foreslår opretholdt under refusionsordningen, jfr. afsnit 1 i dette kapitel, har skolerne en række andre tilskudsberettigede udgifter. Det drejer sig især om vedligeholdelse af bygninger, opvarmning, belysning, rengøring og forsyning med el og vand. Endvidere "øvrige udgifter ved skolevirksomhed" de såkaldte gruppe 7-udgifter, der bl.a. omfatter materielanskaffelse.

Andre driftsudgifter end lærerløn udgør mellem 35 og 70% af de samlede driftsudgifter afhængig af skoleform, størst for de frie kostskoler.

Hvis man for de enkelte skoleformer alene anvendte lærerløn-niveau og normeret løntimetal samt særligt godkendte timer som fordelingsnøgle for de enkelte skolars forholdsmæssige andel af rammetilskudsbevillingen, ville de nævnte udgiftsarter i realiteten blive tilskuddækket i forhold til lærerløn-niveau og i forhold til løntimetal pr. elev, der som nævnt varierer meget kraftigt skolerne imellem.

For private gymnasier, hf-kurser og studenterkurser foreslår udvalget derfor, at der ud over tilskud til lærerløn til normeret løntimetal m.v. ydes et tilskud pr. elev svarende til den tilsvarende udgift pr. elev ved de offentlige gymnasier m.v.

For de frie kostskoler foreslår udvalget, at der ydes et tilskud pr. elev, se bilag 4 a og b. Dette tilskud er størst for de første årselever og en del lavere for de følgende. Hertil kommer, at de frie kostskoler p.g.a. deres større uensartethed, hvad både undervisning, bygninger og anlæg angår, har brug for flere tilskudskriterier. Derfor indgå i modellerne for de frie kostskoler tillige et tilskud pr. kvadratmeter bruttoetageareal af skolens bygninger og et beløb pr. skole.

For de private grundskoler har udvalget ligeledes forsøgt at lægge et tilskud pr. elev og pr. skole ind i tilskudsmodellen. Man har imidlertid ved foretagne beregninger fundet, at dette ikke giver bedre resultater, end hvis man opregner tilskuddene efter løntimetal og lærerlønniveau proportionalt. Ved "bedre resultater" forstås her resultater, hvorefter omfordelingen af tilskud mellem skolerne i forhold til den nuværende ordning minimeres.

Man har endvidere undersøgt, om resultaterne kunne forbedres ved at lægge et geografisk kriterium ind i modellen, således at skoler beliggende i kommuner med lav urbaniseringsgrad tildeles et lavere tilskud, end skoler i højt urbaniserede kommuner. Heller ikke dette har vist sig frugtbart.

I den tilskudsmodel, der foreslås, jfr. kapitel 4, er udvalget herefter blevet stående ved anvendelsen af normeret løntimetal og særligt godkendte timer samt lærerlønniveau som tilskudskriterier for fordeling af rammetilskud til skolerne.

3.10. Reguleringsfaktor.

Udvalgets forslag skal være udgiftsneutralt i forhold til gældende ordning således, at det gennemsnitlige tilskud pr. elev med 1984 som sammenligningsår er det samme under den nye ordning. Som tidligere bemærket har udvalget opfattet dette som et ønske om at muliggøre en sammenligning mellem den nye og den gamle ordnings finansielle krav, men ikke som en varig fastlæggelse af tilskudsniveauet. Udvalget har i overensstemmelse hermed udformet sine forslag sådan, at rammetilskudsordningerne (og refusioner af rente-lejeudgifter) anvendt på skolebilledet i 1984 ville have medført uændrede udgifter for staten. I tilskudsmodellerne er derfor indbygget en reguleringsfaktor, hvis størrelse for de enkelte skoleformer og for året 1984 vil fremgå af præsentationen af modellerne i næste kapitel.

3.11. Egendækningsproblemet.

Der er i det foregående redegjort for kriterier, som udvalget finder egnede som grundlag for tilskud efter objektive kriterier til skolerne. Hvorledes disse kriterier anvendes mere konkret, vil blive beskrevet i næste kapitel.

Som nævnt vil der uundgåeligt ske en vis omfordeling af tilskud mellem skolerne. De skoler, der vil tjene på nyordningen, vil typisk være skoler, der ikke har udnyttet den hidtidige refusionsordning op til det gennemsnitlige niveau. F.eks. ikke har udnyttet det maksimale skematimetal og/eller har holdt sig under begrænsningstallene for gruppe 3- og gruppe 7-udgifterne i højere grad end andre skoler.

Der er i udvalget enighed om, at skolerne skal tilvejebringe en vis "egendækning", så ingen privat skole drives udelukkende på grundlag af statstilskud. Der er også enighed om, at problemet i praksis alene foreligger for de private grund-

skoler. Udvalget foreslår derfor, at der som en tilskudsforudsætning kræves en egendækning svarende til et mindstebeløb pr. elev.

Kravet om egendækning skal opfyldes ved kontante, bogførte indtægter, hvoraf skolepengene normalt vil udgøre den overvejende del. Udvalget forudsætter, at hver skoleform ved kombinerede skoler under støtteloven opfylder egendækningskravet.

Kapitel 4.

Det nye tilskudssystem.

Nedenfor beskrives udvalgets forslag til en ny tilskudsordning på baggrund af de betragtninger, der er anført i foranstående kapitel.

4.1. Refusionstilskud.

Udvalget foreslår, at visse udgiftsarter fortsat skal være genstand for 85 pct. refusion, nemlig udgifter til godkendte faste lejemål, renter af godkendte lån og særligt godkendte vedligeholdelsesudgifter, jfr. bilag 1.

Der har under den hidtidige tilskudsordning været mulighed for efter ansøgning at opnå ekstraordinære tilskud til særlig påkrævede vedligeholdelser. Udvalget finder, at denne mulighed skal opretholdes i fremtiden, f.eks. med henblik på vedligeholdelse af fredede bygninger.

I 1983 udgjorde statstilskuddet til alle skoler under skolestøtteloven ca. 2 mia. kr., hvoraf ca. 180 mio. kr. var tilskud til de udgiftsgrupper, som foreslås videreført med refusionstilskud.

4.2. Rammetilskud.

Hovedparten af tilskuddene ydes herefter som rammetilskud. Udvalget foreslår følgende rammetilskudsmodeller.

Det bemærkes, at det er modeller for tilskud, ikke for tilskudsgrundlag, da dette begreb ikke anvendes i forbindelse med rammetilskud.

4.2.1. Rammetilskudsmodellen for private grundskoler og grundskolekursus.

Tilskudsmodellen består i, at man for den enkelte skole ganger det normerede løntimetotal og særligt godkendte timer med skolens gennemsnitlige lærerløn pr. løntime. Resultatet ganges med en **reguleringsfaktor**, hvorefter skolens rammetilskud fremkommer.

I bilag 2 er der redegjort for, hvordan den enkelte skoles normerede løntimetotal beregnes, og hvilke særligt godkendte timer der kan være tale om. I bilaget redegøres endvidere for, hvordan skolens gennemsnitlige lærerløn pr. løntime opgøres på grundlag af de enkelte læreres skalaløn, og det beskrives, hvordan reguleringsfaktoren er udregnet. Den er på grundlag af 1984 beregnet til 1,3014, jfr. afsnit 3.lo.

Der er enighed i udvalget om tilskudsmodellen under 3 forudsætninger:

For det første at man bevarer den nuværende støttelovs princip, hvorefter tilskudsniveauet for en række udgiftsgruppers vedkommende følger udviklingen i de offentlige skolars forbrug på de tilsvarende udgiftsområder. Det drejer sig om udgifter til opvarmning, rengøring o.s.v. og til "øvrige udgifter ved skolevirksomhed", herunder administration, undervisningsmaterialer og inventar. De årlige bevillinger til rammetilskud må fastsættes, således at der tages højde herfor, og beregningsgrundlaget må fremgå af støtteloven, jfr. afsnit 4.3. De private skoler vil således bevare de hidtidige muligheder for at anskaffe undervisningsmaterialer m.v. i takt med den offentlige skole, så de kan opfylde tilskudsbetingelsen om at give en undervisning, der står mål med undervisningen i folkeskolen.

For det andet er det en forudsætning, at de enkelte skoler ikke kan finansieres udelukkende af statsmidler, men at de tilvejebringer en egendækning af driftsudgifterne svarende til et vist mindstebeløb pr. elev, jfr. afsnit 3.11.

Udvalget foreslår, at mindstebeløbet fastsættes til 2.400 kr. årligt pr. elev (PL-reguleret).

For det tredje er det en forudsætning, at der fastlægges en overgangsordning fra nuværende til fremtidig tilskudsordning som omtalt i afsnit 4.6.

For frie grundskoler med kostafdelinger kan tilskudsmodellen anvendes med følgende tilføjelser:

- 1) I det normerede løntimetal indgår for disse skolars vedkommende timer til kostinspektion, jfr. bilag 2.
- 2) Hver kostelev udløser et beløb til dækning af de merudgifter, som kostskolevirksomheden medfører. Beløbet fastsættes af undervisningsministeriet efter forhandling med skoleorganisationerne.

For tyske mindretalsskoler foreslås tilskudsmodellen dog anvendt således, at der indgår en reguleringsenhed, der skal sikre, at disse skoler som en helhed får udmålt samme tilskud som efter den nugældende ordning. Den herved opståede merudgift på ca. 2 mill. kr. foreslår udvalget afholdt som et ekstraordinært tilskud i forbindelse med indførelsen af den nye tilskudsordning.

4.2.2. Rammetilskudsmodellen for private gymnasier, hf-kursus og studenterkursus.

Tilskudsmodellen består i, at man for den enkelte skole/kursus ganger det normerede løntimetal og særligt godkendte ti-

mer med skolens gennemsnitlige lærerløn pr. løntime. Hertil lægges et beløb pr. elev svarende til den gennemsnitlige udgift pr. elev ved offentlige gymnasier m.v. bortset fra lærerlønnen. Endelig ganges der med reguleringsfaktoren, hvorefter skolens rammetilskud fremkommer.

Til skoler med kostafdeling udløses et tillæg pr. elev til dækning af de merudgifter, som kostskolevirksomheden medfører. Beløbet beregnes som den gennemsnitlige udgift pr. elev ved de offentlige gymnasier med kostafdeling.

Der er i bilag 3 redegjort for de enkelte elementer i tilskudsmodellen herunder, at det ovennævnte beløb pr. elev på grundlag af 1984 er beregnet til 7.200 kr. og reguleringsfaktoren beregnet til 0,8740.

4.2.3. Rammetilskudsmodeller for de frie kostskoler.

De frie kostskoler er bl.a. karakteristiske ved, at de både har tilskudsberettiget og ikke-tilskudsberettiget undervisning.

Lærerlønudgiften er den største enkeltudgift, men dog relativt langt fra så stor som for parallelskolernes vedkommende. Det har derfor som omtalt i afsnit 3.9, været nødvendigt foruden normeret løntimetal og lærerløn-niveau for hver af de fire frie kostskoleformer at inddrage yderligere nogle faktorer.

Model A

Tilskud til skolerne består af følgende led:

a. Lærerlønudgiften pr. løntime beregnes på grundlag af skolens samlede tilskudsberettigede lønudgift divideret med det faktiske antal løntimer ved tilskudsberettiget undervisning. Lærerlønudgiften er herefter produktet af det normerede løntimetal og den således beregnede lærerløn pr. løntime.

- b. Et beløb pr. årslev.
- c. Et beløb pr. skole.
- d. Et beløb pr. kvadratmeter bruttoetageareal af skolens bygninger.

De nævnte beløb fremgår af en opstilling i bilag 4 a, der indeholder oplysning om satserne for hver af de fire kostskoleformer. Det kvadratmetertal, der indgår i beregningen af skolens rammetilskud, holdes inden for et maksimums- og minimumskvadratmetertal pr. elev. Disse "grænsetal" er beregnet som skoleformens gennemsnitlige kvadratmetertal pr. årselev +/- den statistiske standardafvigelse fra dette gennemsnit.

- e. En reguleringsfaktor, der medfører uændret tilskudsniveau i forhold til 1984. Reguleringsfaktoren er for hver af de 4 skoleformer anført i bilag 4 a.

Bilag 4 a indeholder en oversigt vedrørende de oplysninger, skolerne skal indsende til direktoratet til brug for tilskudsberegningen.

Model A er foreslået af formanden. Repræsentanterne for de frie kostskoler vurderer model A som teknisk set god, idet den inden for kommissoriet udmåler rammetilskud, der giver anledning til relativ små omfordelinger skolerne imellem.

Model B

De frie kostskolers repræsentanter foreslår en anden model. Den eneste forskel i forhold til model A består i, at repræsentanterne ønsker, at lærerlønningerne fortsat skal være genstand for refusion. Der er derfor angivet følgende bemærkninger til betænkningen:

"Repræsentanterne for de frie kostskoler foreslår en tilskudsordning, der bygger på:

A: en refusionsdel med en refusion på 85 pct. af:

1. lærerlønninger,
2. udgifter til faste lejemål af bygninger og lokaler,
3. udgifter til renter af godkendte lån, og
4. udgifter til ekstraordinære vedligeholdelser, som er godkendt af undervisningsministeriet.

B: en rammetilskudsdel bestående af:

1. et tilskud pr. årselev,
2. et fast tilskud pr. skole,
3. et tilskud pr. arealenhed af skolens bruttoetageareal ifølge BBR-registret.

Når repræsentanterne fra de frie kostskoler ikke ønsker at inddrage lærerlønningerne i rammetilskudsdelen, skyldes det, at der vil kunne opstå problemer mellem skolernes ledelser og de ansatte og måske mellem de ansatte indbyrdes. Problemerne vil opstå i forbindelse med fordelingen af rammetilskudsdelen mellem lærerlønninger, undervisningsmateriale m.m. og bygningsmæssige foranstaltninger. Man kan frygte, at der vil opstå modstridende opfattelser af den "rette" fordelingsnøgle, og diskussionen om denne kan blive omfattende og tidkrævende til skade for skolernes egentlige virksomhed.

De frie kostskolers repræsentanter ønsker endvidere at opretholde det gældende refusionssystem for lærerlønningerne, fordi det gennem årene har vist sig at fungere hensigtsmæssigt. Skolerne har uden indblanding udefra frit kunnet disponere over de tildelte lærerløntimer til undervisning og til den pædagogiske virksomhed, som er en følge af kostskoleformen. Føres lærerlønningerne over i rammetilskudsdelen, kan man forvente, at det deri indbyggede konfliktstof kan drage skoleområdernes foreninger og faglige organisationer ind i diskussionen om

midlernes anvendelse på de enkelte skoler, hvilket ikke er ønskværdigt vurderet ud fra skolernes status som frie skoler".

De beløb, der i henhold til kostskolerepræsentanternes model skal anvendes som tilskud pr. årselev, pr. skole og pr. arealenhed, fremgår af underbilag til bilag 4 b.

4.3. De årlige bevillinger

Udvalget foreslår, at der for hver af de private skoleformer på bevillingslovene oprettes to konti for driftstilskud: En konto for refusioner med 85 pct. af skolernes godkendte rente- og lejeudgifter og særligt godkendte vedligeholdelsesudgifter og en konto for rammetilskud til skolerne.

Kontoen for refusioner kan budgetteres efter samme principper som de hidtidige konti for driftstilskud til skolerne.

Budgettering af bevillingerne til rammetilskud kan ske med udgangspunkt i de opstillede tilskudsmodeller.

Tilskuddet til den enkelte skole beregnes efter modellen, og reguleringsfaktoren har i overensstemmelse med kommissoriet til formål at holde det udbetalte tilskud til skoleformen på det samme niveau som i 1984 målt som det gennemsnitlige statstilskud pr. elev/årselev. Reguleringsfaktoren er fremkommet ved sammenligning af tilskudsudgiften i 1984 efter den hidtidige ordning med den tilskudsudgift, som det nye system ville have ført til, hvis det havde været anvendt på forholdene i 1984. Reguleringsfaktoren svarer til forholdet mellem de to tilskudsbeløb, og forudsættes konstant for alle skoler fra år til år.

Regulering af tilskuddet til den enkelte skole for udviklingen i lærerlønnen, herunder også den anciennitetsbestemte lønudvikling, sker for alle skoleformer direkte i kraft af

modellerne. Regulering af tilskuddet for udviklingen i elevtal/årselevtal og elevfordeling på klassetrin sker ligeledes direkte i kraft af modellerne. Kun gymnasiemodellen er udformet sådan, at den tillige både regulerer for udviklingen i andre udgifter end lærerlønudgifter og for standardudviklingen ved at være knyttet til de offentlige gymnasieskolars udgiftsniveau, jfr. afsnit 3.9. og 4.2.2.

For de frie kostskoler må der ske prisregulering af de i modellerne indgående tilskud pr. elev, pr. skole og pr. kvadratmeter etageareal. Herefter vil den fra år til år konstante reguleringsfaktor medføre uændret reelt tilskudsniveau pr. elev. Standardudviklingen vil her efterfølgende skulle forhandles mellem de berørte skoleorganisationer og ministeriet.

For frie grundskoler og kurser stiller forholdene sig lidt anderledes. Tilskudsmodellen er alene baseret på lærerlønsgiften til normeret løntimetotal og særligt godkendte timer. Det samlede tilskud til den enkelte skole udregnes på dette grundlag ved multiplikation med reguleringsfaktoren. Det betyder, at kun hvis prisudviklingen for skolernes øvrige driftsudgifter sker i samme takt som udviklingen i lærerlønsgiveauet, vil det reale tilskudsniveau forblive uændret fra år til år. Hertil kommer yderligere, at standardudviklingen i folkeskolen på de udgiftsområder - som udvalget forudsætter, at de private skoler fortsat skal følge, jfr. afsnit 4.2.1. - ikke tilgodeses direkte af tilskudsmodellen.

Betydningen af de to nævnte forhold kan imidlertid beregnes, dels ved anvendelse af budgetdepartementets oplysninger om PL-udviklingen på forskellige varer og tjenesteydelser, dels ved at anvende det beregningsgrundlag, der hidtil er brugt ved fastsættelsen af begrænsningstal for gruppe 3- og gruppe 7-udgifterne, jfr. afsnit 2.1.

Man kunne naturligvis indregne de to forholds betydning i reguleringsfaktoren for de frie grundskoler og kurser, således at denne ændredes fra år til år. Udvalget finder det imidlertid mest hensigtsmæssigt, at reguleringsfaktoren fastholdes uændret, og at man indfører en særlig faktor, "korrektionsfaktoren", som regulerer for "afvigende" PL-udvikling for udgifter ud over lærerlønudgifter og for standardudviklingen inden for de omhandlede udgiftsområder i folkeskolen.

Bevillingerne på bevillingslovene til rammetilskud skal for hver skoleform være summen af tilskuddene til de enkelte skoler. I budgetfasen kan man med kendskab til modellerne og med rimelig viden om eller prognoser for udviklingen i elevtal m.v. beregne bevillingernes størrelse.

Udvalget har drøftet, om bevillingerne til rammetilskud skal have karakter af lovbestemte bevillinger. Udvalgets forslag til tilskudsmodeller peger i retning heraf, hvilket vil sige, at der på finanslov og tilfølgelsesbevillingslov skal skaffes bevillingsmæssig dækning for de tilskud, der udløses af tilskudsmodellerne. Modellerne og korrektionsfaktoren forudsættes beskrevet i støtteloven.

Problemerne vedrørende de årlige bevillinger til rammetilskud kan også anskues ud fra den synsvinkel, at tilskudsmodellerne alene er fordelingsnøgler i forhold til en given bevilling. Dette medfører, at reguleringsfaktoren kan komme til at variere fra år til år - afhængig af, hvor store bevillingerne er.

Det forudsættes, at bevillingernes størrelse for alle skoleformerne er afhængig af tilskudsårets elev/årselevtal, antal skoler og pris- og lønstigninger, herunder aftaler og overskomster på lønområdet. Herudover skal bevillingen for private gymnasier m.v. reguleres i takt med de offentlige gymnasieskolars standardudvikling (da de private gymnasier m.v. styres efter samme regler som de offentlige gymnasier).

Bevillingen for frie grundskoler m.v. skal ligeledes reguleres efter standardændringer i folkeskolen, bortset fra lærerløn.

Standardændringerne kan beregnes på grundlag af Danmarks Statistiks regnskabsmateriale for henholdsvis folkeskolen og gymnasieskolerne. Materialet for folkeskolen skal foruden lærerløn renses for "forskellige serviceforanstaltninger", herunder befordring af elever, vidtgående specialundervisning og observationsskoler.

Bevillingen til de frie kostskoler skal kunne dække prisreguleringer af de beløb pr. elev, skole og kvadratmeter, som indgår i modellen. Standardudviklingen forhandles hvert år med vedkommende skoleorganisationer.

Udvalget forudsætter, at det uanset hvilken af de to opfatelser, der lægges til grund, anføres i støtteloven, hvorledes der ved beregning af rammetilskud skal tages hensyn til de ovennævnte ændringer i elevtal, priser og standarder m.v., således at bevillingen tilpasses behovet.

Frie Kostskolers Fællesråds repræsentanter i udvalget har udtalt, at de kun kan gå ind for rammetilskud som lovbundne tilskud, ikke rammebelagte tilskud.

4.4. 3-årsgennemsnit for elevtal

Efter den gældende ordning kan de private skoler vælge mellem tilskud på grundlag af tilskudsårets elevtal/årselevtal og gennemsnittet af seneste 3 års elevtal. Spørgsmålet har relation til opgørelsen af det maksimalt tilskudsberettigede timetal. Skoleorganisationernes repræsentanter i udvalget har udtrykt ønske om, at denne ordning videreføres, idet den for de enkelte medfører nogen udjævning af variationerne i tilskudsmulighederne fra år til år.

Behovet for ordningen vil i og for sig være mindre under en rammetilskudsordning end efter en ordning, hvor tilskud ydes på et regnskabsmæssigt og dermed til regnskabsåret knyttet grundlag, således at "ikke-udnyttede tilskudsmuligheder" ikke kan overføres fra år til år. Betænelighederne ved at videreføre ordningen må på den anden side vurderes som ringe. Den vil ganske vist medføre, at det løntimetal, der indgår i beregningen af rammetilskuddet, vil være lidt større end ellers, da skolerne til enhver tid vil være tilbøjelige til at træffe deres valg mellem de to muligheder med sigte på at opnå et så højt løntimetal som muligt.

4.5. Kombinerede skoler

For kombinerede skoler under parallelskoleordningerne, f.eks. private gymnasier med grundskoleafdeling, vil tilskudsmodellerne kunne anvendes uden særlige problemer. Rammetilskuddet udregnes for hver af de to skoleafdelinger for sig, hvorefter de fremkomne tilskudsbeløb sammenlægges til et fælles tilskudsbeløb.

Det samme gælder for kombinerede kostskoleformer, idet man alene skal undgå at give tilskudsbeløbet efter kriterier "beløb til skolen" og kvadratmeter tilskuddet to gange.

Derimod er der et problem med hensyn til kombination af grundskole med en fri kostskole, f.eks. fri- og efterskoler. Problemet består i, at både grundskolemodellen og kostskolemodellen indeholder tilskudsbeløb, der tager sigte på skolens vedligeholdelse, og vel at mærke gør det på forskellig måde.

For grundskolerne indeholdes det i "lønudgiften til normeret løntimetal", og for kostskolerne indeholdes det i kvadratmeter tilskuddet. I praksis er skolebygninger og -anlæg imidlertid oftest udformet, så de med rimelighed kan fordeles mellem de to skoleformer. I de få tilfælde, hvor dette ikke er muligt, må kvadratmeter tilskuddet til skolen reduceres i forhold til kostskoleelevernes andel af det samlede elevtal.

4.6. Overgangsordning

Overgangen til et nyt tilskudssystem vil for nogle skoler kunne medføre ikke helt uvæsentlige ændringer i tilskudsniveauet, som det kan tage nogen tid at tilpasse sig. Den tilskudsmæssige omfordeling som følge af nyordningen belyses i næste kapitel.

Udvalget foreslår derfor en overgangsordning for samtlige skoleformer. Den går ud på, at den årlige afvigelse i tilskud pr. elev sammenlignet med nærmest foregående år ikke kan forøges eller nedsættes mere end 3 pct. i fast kroneværdi. Eller sagt med andre ord: Hvis modellens rammetilskud afviger med 3 pct. og derover fra tilskuddet i det foregående år incl. PL-regulering, er tilskuddet det foregående års PL-regulerede tilskud med et tillæg/fradrag på 3 pct. I løbet af en kortere årrække vil nyordningen herefter være fuldt gennemført.

Særligt godkendte timer, se afsnit 3.8.2., indgår ikke i beregningen.

Et par eksempler kan illustrere overgangsordningen:

Eksempel 1. Tilskud gamle ordning*): 15.000 kr. pr. elev
 Tilskud efter modellen: 13.000 kr. pr. elev
 Årlig prisstigning 5 pct.

	Tilskud sidste år	+ 5 pct.	Udbetalt tilskud - 3 pct. **)	Tilskud efter modellen, pris- reguleret
år				
0	15.000			13.000
1		15.750	15.277	13.650
2	15.277	16.041	15.560	14.332
3	15.560	16.338	15.848	15.049
4	15.848	16.640	16.141	15.801
5	16.141	17.472	16.949	16.591
6	16.949	17.796	17.263	→ 17.420

*) Ekskl. tilskud til rente/leje og ekstraordinær ved-
 ligeholdelse.

**) Tilskud i overgangsperioden.

Sjette år bliver tilskuddet 17.420 kr., og ordningen er fuldt
 gennemført for den pågældende skole.

Eksempel 2. Tilskud efter gamle ordning*): 15.000 kr. pr. elev
 Tilskud efter modellen: 16.000 kr. pr. elev
 Årlig prisstigning 4 pct.

	Tilskud sidste år	+ 4 pct.	Udbetalt tilskud + 3 pct. **)	Tilskud efter modellen - prisreguleret
år				
0	15.000			16.000
1		15.600	16.068	16.640
2	16.068	16.711	17.212	17.306
3	17.212	17.900	18.438	→ 17.998

*) Ekskl. tilskud til rente/leje og ekstraordinær ved-
 ligeholdelse

**) Tilskud i overgangsperioden.

3. år bliver tilskuddet 17.998 kr. pr. elev, og ordningen er
 fuldt gennemført for den pågældende skole.

Udvalget har ved udformningen af overgangsordningen lagt vægt på, at den ikke kompromitterer princippet om tilskud efter objektive kriterier. Dette princip er således virkeliggjort allerede ved overgangsordningens begyndelse.

Det vil fremgå af tabellerne 3, 7, 9, 11, 13 og 15 i kapitel 5, i hvilket tempo overgangsordningen afvikles for de forskellige skoleformer.

I denne forbindelse foreslår udvalget, at der bliver hjemmel for direktoratet til at regulere tilskuddet i særlige tilfælde, hvor beregning af tilskud efter den nye ordning har helt utilsigtede virkninger, f.eks. husholdningsskolerne og skoler med omfattende timelejemål.

4.7. Overskud

Et af den gældende ordnings **grundprincipper** er, at der kun ydes tilskud til afholdte tilskudsberettigede driftsudgifter, og at statens tilskud til private skoler derfor ikke kan afsætte sig som overskud. Kun 85 pct. af skoleudgifterne refunderes. Under en bloktilskudsordning uden begrænsning kan det samme ikke umiddelbart hævdes, og man kan ikke se bort fra, at enkelte skoler kunne bruge statsmidler til kapitaldannelse.

Om overskud gælder følgende (citeret efter standardvedtægten for de frie kostskoler § 4, stk. 3):

"Et eventuelt overskud ved skolens drift tilfalder institutionen og skal i passende omfang anvendes til tilvejebringelse af en kapital til imødegåelse af fremtidige års eventuelle underskud og i øvrigt til bedste for skolen, f.eks. til forbedring af undervisningsmateriale, til bygningsforanstaltninger, udvidelser og lignende. Kapital, som ikke er bundet i fast ejendom, inventar og samlinger mv., eller som

ikke er nødvendig til skolens drift, skal anbringes efter reglerne for anbringelse af midler, der tilhører legater m.v. under offentlig bestyrelse eller offentligt tilsyn".

Disse bestemmelser vil efter udvalgets opfattelse fortsat kunne lægges til grund.

Udvalget lægger afgørende vægt på, at ingen skole vedvarende alene ved hjælp af driftstilskud fra staten kan gennemføre skole- og undervisningsvirksomhed og eventuelt på denne måde oparbejde kapital.

Udvalget foreslår, at direktoratet i samarbejde med skoleorganisationerne, jfr. afs. 4.8., særligt skal følge de skoler, der i en periode over flere år alene ved hjælp af driftstilskud fra staten kan gennemføre skole- og undervisningsvirksomheden og eventuelt på denne måde oparbejde kapital, som ikke kan forudses anvendt til de i standardvedtægterne angivne formål. Det foreslås endvidere, at der skabes en hjemmel til at gribe begrænsende ind i disse tilfælde, hvis det måtte vise sig nødvendigt. Som nævnt i afsnit 3.11. vedrører denne problemstilling i særlig grad de frie grundskoler.

Det vil efter udvalgets vurdering være hensigtsmæssigt at foretage en vurdering af standardvedtægterne for de private skoler i lyset af tilskudsreformen og de nye regler om anbringelse af midler under offentligt tilsyn. Man henviser i denne forbindelse også til bemærkningerne i kapitel 3, afsnit 5.

4.8. A'jourføring af tilskudsordningen

Ligesom der ved indførelse af bloktilskud til kommunerne til afløsning af de tidligere refusionsordninger viste sig behov for efterfølgende justeringer og tilpasninger af det nye system, kan der i forbindelse med privatskolernes overgang fra

den hidtidige refusionsordning til tilskud efter objektive kriterier blive behov for justeringer, efterhånden som man indhøster erfaringer. Udvalget skal derfor foreslå, at justeringsbehovet drøftes årligt mellem ministeriet og de private skolars organisationer.

4.9. Administration

Både fra ministeriets og fra skoleorganisationernes side lægger man stor vægt på, at administrationen af tilskudsordningen forenkles sammenlignet med den nuværende administration.

De tilskudsmodeller, der er udarbejdet vil medføre, at tilskuddet til den enkelte skole principielt kan beregnes, når følgende oplysninger foreligger:

Antallet af elever/årselever. For grundskolernes og gymnasieskolernes vedkommende tillige elevernes fordeling på klassetrin og for gymnasierne yderligere antallet af klasser.

Lærernes fordeling på skalatrin.

De frie kostskolers og skolebygningers bruttoetageareal.

For grundskolerne bliver der yderligere tale om oplysninger om en række reduktioner og om egendækningen. Bilag 2-4 viser, hvilke oplysninger der skal indhentes.

Hertil kommer for alle skoleformer oplysninger til opgørelse af **refusionstilskuddet**.

Tilskudsberegningen kan tilrettelægges således:

I September før tilskudsåret (finansåret) indhenter direktoratet hos skolerne de ovennævnte oplysninger om elevtal, lærerløn m.v. (pr. seneste 1. september for grundskolerne og gymnasieskolerne og forventet i tilskudsåret for kostskolerne).

På grundlag af disse oplysninger og bevillingerne på finanslovsforslaget beregner direktoratet for de enkelte skoler et foreløbigt t'ilskud (et forskud) for tilskudsåret.

Grundskolerne og gymnasieskolerne sender pr. 1. september i tilskudsåret igen oplysninger om elevtal, lærerløn m.v. Disse oplysninger bruges dels til en regulering af forskuddet fra tilskudsåret med virkning fra 1. august (skoleårets begyndelse), dels til beregning af forskuddet for det følgende tilskudsår (2. år). Regulering af forskud for 1. tilskudsår indgår i forskuddet for 2. år og så fremdeles.

Kostskolerne sender efter tilskudsårets afslutning oplysning om opnået årselevtal, løntimeudgift i tilskudsåret m.v. På grundlag af disse oplysninger beregner direktoratet det endelige rammetilskud for tilskudsåret.

Generelt er det således et beskedent antal oplysninger, der skal indberettes som grundlag for tilskudsberegningen, og det er oplysninger, som skolerne ikke har ekstra besvær med at fremskaffe, da de i forvejen bruger dem i deres egen administration. De regneoperationer, oplysninger skal anvendes til kan umiddelbart forekomme komplicerede, men de kan indlægges i edb-beregningsmodeller eller i tabeller til tabelopslag, således at tilskudsordningen i realiteten bliver betydeligt forenklet sammenlignet med den nuværende ordning.

En væsentlig del af tilskudsberegningen har hidtil bestået i at konstatere, om reglerne om lærerlønninger er praktiseret på rette måde. Kontrollen med om skolerne overholder tilskudsbestigelserne om lærernes aflønning, behøver ikke i fremtiden at være knyttet til tilskudsberegningen, jfr. afsnit 2.2. Denne kontrol bør kunne foretages stikprøvevis, sådan at ministeriet koncentrerer sig om at vejlede skolerne og deres revisorer.

Kapitel 5.

Vurdering af tilskudsmodellerne. De økonomiske konsekvenser.

5.1. Modellerne og kommissoriet.

I dette kapitel skal man foretage en vurdering af, i hvilken grad forslagene tilfredsstiller kommissoriets intentioner, og der skal beskrives nogle økonomiske, især fordelingsmæssige virkninger.

Formålene med tilskud efter objektiverede kriterier er for det første at give skolerne større dispositionsfrihed - og dermed større ledelseskompetence og ledelsesansvar. I modsætning til refusionssystemet, hvorefter staten deltager med 85 pct. i de fleste enkeltdispositioner, som skolerne foretager, medfører bloktilskudssystemet, at skolerne selv tager de fulde konsekvenser af udgiftsforøgelser eller udgiftsreduktioner, idet deres tilskud er upåvirket heraf. I sammenhæng hermed kan man afskaffe en række regler, som staten har fundet nødvendige under refusionsordningen, og som virker begrænsende på skolernes handlefrihed. Det gælder ikke mindst reglerne om udgifts- og aktivitetsbegrænsninger i relation til udmålingen af refusionstilskud. Det betyder, at de enkelte skoler kan foretage en prioritering af skolens udgifter og aktiviteter i overordnet sammenhæng på neutralt grundlag, idet skolernes ledelser ikke skal skele til, om nogle dispositioner er mere fordelagtige tilskudsmæssigt end andre. Tilskyndelsen til at økonomisere forstærkes ved, at det fulde økonomiske ansvar som nævnt placeres ved de skoler, der træffer dispositionerne. Muligheden for at disponere på længere sigt forbedres ved, at tilskud, der ikke forbruges i det enkelte år, kan opspares til senere anvendelse i modsætning til refusionsordningen, hvor tilskud udmåles på grundlag af udgifter afholdt i det enkelte regnskabsår.

For det andet muliggør tilskud efter objektive kriterier en mere præcis budgettering af de årlige bevillinger. Det skyldes bl.a., at det samlede tilskud ikke afhænger af et stort antal skolars løbende dispositioner året igennem, men er knyttet til objektive kriterier.

For det tredje medfører overgangen fra refusioner til bloktilskud, at der kommer et ændret grundlag for fordeling af tilskud mellem skolerne, således at tilskuddet bliver mere ensartet fordelt ud fra et objektivt kriterium.

For det fjerde kræver bloktilskudssystemet ikke lige så megen detailadministration som refusionsordningen, jfr. kapitel 4, afsnit 9.

På gymnasie-, studenter- og hf-kursus-området er de ovenfor nævnte virkninger forholdsvis begrænsede, fordi reglerne om undervisningen styrer private såvel som offentlige gymnasiers og kursers pædagogiske aktivitet.

Det er fælles for alle modellerne, at rente- og lejeudgifter, der er og vil blive godkendt af undervisningsministeriet med tilskudsvirkning, fortsat skal refunderes med 85 pct. Det skal imidlertid understreges, at skolerne ikke selv kan påvirke størrelsen af den del af disse refusioner, der er knyttet til dispositioner truffet i fortiden. Disse refusioner har således i et vis forstand lighed med bloktilskuddene bortset fra, at de er udmålt på et historisk og ikke på et objektivt grundlag.

Model B for de frie kostskoler afviger fra tilskudsprincippet efter objektive kriterier ved at fastholde lærerlønningerne under refusionsordningen. Det drejer sig om 30-40% af skolernes driftsudgifter, og det betyder, at lærerlønudgifterne ikke kommer til at indgå i en overordnet prioritering af de enkelte skolars udgifter. Det er udtrykkeligt for at slippe for denne prioriteringsopgave, at skoleorganisationen har foreslået denne model.

Tilskudsmodellen for de private grundskoler afviger også, omend kun i ringe grad, fra princippet om, at tilskuddet skal ydes efter objektive kriterier. Ved opgørelsen af det normerede løntimetal indgår reduktionstimerne i det store og hele med størrelser, der afhænger af elevtal og elevfordeling på klassetrin. Der er imidlertid enkelte reduktionstimer, der indgår med størrelser, der afhænger af den enkelte skoles konkrete udformning af time- og undervisningsplanerne. Det drejer sig især om timereduktioner for udelt undervisning på 8. og 9. klassetrin, timereduktion for undervisning i hjemkundskab og for oprydning i børnehaveklasserne. Udvalget henstiller som tidligere nævnt, at fremtidige aftaler og bestemmelser vedrørende timereduktioner så vidt muligt fastsættes som en funktion alene af elevtal og klassetrin.

5.2. Nogle talmæssige oplysninger vedrørende den nuværende tilskudsordning

I dette afsnit gives nogle talmæssige oplysninger vedrørende den gældende tilskudsordning. Formålet er at give baggrund for den senere vurdering af de størrelsesmæssige forskydninger i tilskudsfordelingen mellem skolerne som følge af en tilskudsreform i overensstemmelse med de i forrige kapitel omtalte tilskudsmodeller.

Nedenstående oplysninger om skolernes driftsudgifter er opdelt på en måde, der er relevant fra et tilskudsadministrativt synspunkt. Oplysningerne gives pr. elev og alene for de rene skoleformer, altså ikke kombinerede skoler.

Tabel 1. Driftsudgifter pr. elev i private skoler opdelt efter tilskudsmæssig relevans. 1983.

kr.	Grund-	Gymna-	Stud.	Høj-	Landbr.	Hush.	Efter-
1. Totale drifts- udgifter pr. elev/årselev	skoler	sier	kursus	skoler	skoler	skoler	skoler
	19.837	29.468	33.133	78.564	71.663	51.6187	61.266
2. Heraf principielt ikke tilskuds- berettiget	679	1.645	1.996	21.407	20.229	11.378	9.650
3. Udgiftbegrænsning	494	1.512	1.016	11.577	8.900	5.053	6.514
4. Tilskudsgrundlag	18.664	26.302	30.121	45.580	42.534	38.187	45.102
5. Statstilskud	15.865	22.357	25.603	38.743	36.154	32.459	38.337
6. Overskud	387	668	358	2.875	3.163	4.629	2.259
7. Fremskaffet af skolen selv	4.359	7.779	7.888	42.696	38.672	23.788	25.188
8. Heraf elevbetaling mindst (1984)				20.800	20.800	20.000	20.000

Udgifterne under post 2 er udgifter, der ikke går til tilskudsberettiget undervisning. Herunder falder bl.a. udgifter til kostafdelingerne ved de frie kostskoler. Beløbene dækkes bl.a. af elevbetaling, der indgår i post 7. At elevbetalingen for kostskolernes vedkommende i delvist dækkes af statsstøtte til eleverne, er i denne forbindelse uvedkommende. I post 7 indgår også indtægter af ikke-tilskudsberettiget virksomhed. Udgifterne under post 3 er principielt tilskudsberettigede, men de anførte beløb repræsenterer overskridelser af de forskellige begrænsningsregler, f.eks. skematimebegrænsningen eller tilskudsbegrænsningerne for gruppe 2, 3 og 7-udgifterne, hvorom der henvises til kapitel 2.

Oversigterne viser, at statstilskuddet til grundskolerne udgjorde knapt 16.000 kr. pr. elev, til gymnasierne 22.000-26.000 kr. pr. elev og til kostskolerne 32.000-39.000 kr. pr. årselev.

De viser endvidere, at paralielskolerne selv fremskaffer 22-26 pct. af de totale driftsudgifter, mens kostskolerne selv fremskaffer 41-54 pct. af driftsudgifterne.

Det er disse egendækningsbeløb, der påvirkes, positivt eller negativt, af tilskudsomfordelingen som følge af en tilskudsreform, for så vidt skolerne ikke reagerer ved tilpasning af driftsudgifterne til de nye vilkår.

5.3. Tilskudsreformens fordelingsmæssige virkninger

I nærværende afsnit belyses de fordelingsmæssige virkninger af en tilskudsreform i overensstemmelse med de beskrevne tilskudsmodeller for rammetilskud til skolerne.

Analysen sker ved, at man beregner størrelsen af tilskud til de enkelte skoler efter tilskudsmodellerne, idet man lægger forholdene i 1984 (-83 for grundskolernes vedkommende) til grund. Resultaterne sammenlignes med de tilskud, der for dette år er beregnet efter de hidtidige retningslinier. Det skal dog bemærkes, at for at gennemføre beregningerne har man måttet bringe talmaterialet i en sådan stand, at sammenligningen er rimelig. Man har således trukket tilskud til rente- og lejeudgifter ud af de hidtidige tilskudsberegninger. Man har endvidere beregnet de hidtidige tilskud til gruppe 2-udgifterne (vedligeholdelse af bygninger) ud fra en forudsætning om, at 3-årsreglen ikke er anvendt, altså reglen om at man kan samle op til 3 års tilskudsret til vedligeholdelse m.v. sammen til anvendelse i et enkelt af årene. Hvad angår beregningsgrundlaget for de nye modeller, har man forudsat et antal særligt godkendte timer, jfr. kapitel 3, afsnit 8.2., svarende til de faktisk godkendte timer i sammenligningsåret.

5.3.1. Frie grundskoler

Analysen for frie grundskoler er baseret på taloplysninger fra året 1983. I analysen indgår 296 skoler med 49713 elever. Tilskudsmodellen flytter ca. 21 mill. kr. ud af 735 mill. kr. eller 2,9 pct. fra 159 skoler med 27349 elever til 137 andre skoler med 22364 elever.

I gennemsnit pr. elev ser billedet således ud.

Tabel 2. Gevinst og tab pr. elev.

Antal elever med gevinst	22.364
Gevinst pr. elev	949 kr.
Antal elever med tab	27.349
Tab pr. elev	765 kr.

1) Talmaterialet her og i det følgende indeholder alene rammetilskuddene til skolerne og ikke refusionen af rente- og lejeudgifter.

I tabel 2 er der givet gennemsnitstal. I nedenstående tabel 3 er afvigelsen fra det nuværende tilskudssystem opgjort efter graden af afvigelse.

Tabel 3. Tilskudsafvigelse i forhold til gældende ordning.

Afvigelse i pct.	Skoler		Elever	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0.00-2.99	91	30,8	17326	34.9
3.00-5.99	69	23.3	15274	30.7
6.00-8.99	46	15.6	7112	14.3
9.00-11.99	39	13.1	4671	9.4
12.00...	<u>51</u>	<u>17.2</u>	<u>5330</u>	<u>10.7</u>
	296	100.0	49713	100.0

Af Tabel 3 fremgår det, at afvigelsen er størst blandt mindre skoler.

I nedenstående oversigt er skolernes gevinst/tab opgjort pr. elev.

Tabel 4. Oversigt over gevinst og tab pr. elev som følge af tilskudsreformen. Frie grundskoler.

Beløb pr. elev	<u>GEVINST</u>		<u>TAB</u>	
	antal		antal	
	Skoler	Elever	Skoler	Elever
0 - 500	44	8882	52	12065
501 - 1000	27	5144	37	7585
1001 - 1500	23	3065	29	4390
1501 - 2000	12	1828	20	2408
2001 - 2500	12	2303	9	474
2501 - 3000	8	530	3	193
3001	11	612	9	234
	137	22364	159	27349

Oversigten bekræfter, at de største gevinster/tab er at finde blandt mindre skoler. De største gevinster findes dernæst blandt skoler, som har haft en lav udnyttelsesgrad af tilskudsmulighederne, og som oftest derfor også har haft en lav egendækning. De skoler, som påføres de største tab, har haft en høj udnyttelsesgrad af tilskudsmulighederne, men også en høj egendækning. Blandt tabsskolerne findes især de tyske mindretalsskoler, hvis tab skyldes et vigende elevtal og den gennemførte dobbelte modernmålsundervisning.

Oversigten viser også behovet for, at der ved en gennemførelse af tilskudsmodellen etableres en rimelig overgangsordning.

Der er foretaget en fordeling af gevinstskoler og gevinst-elever efter gevinstens størrelse sammenlignet med elevbetalingen ved skolerne. Dette fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 5. Skoler med gevinst ved tilskudsreformen

<u>Gevinst i forhold til elevbetalingen</u>	Antal skoler	Antal elever	Gennemsnit gevinst/elev	Gennemsnit elevbetaling
Mere end hele elevbetalingen	22	1560	2910	1853
Mere end halv og mindre end hel	33	4453	1863	2721
Mindre eller lig halvdelen	64	14072	512	3230

Man vil blandt andet se, at der er 22 skoler med 1.560 elever, der tjener et større beløb, end elevbetalingen udgør, når den nye tilskudsordning er fuldt gennemført.

De 22 skoler vil alle undtagen én opnå en tilskudsforøgelse på mindst 1.800 kr. årligt pr. elev. Det er forholdsvis små skoler med gennemsnitligt 71 elever. De har en egendækning af driftsudgifterne på godt 3.000 kr. pr. elev. Heraf er imidlertid kun de 1.853 kr. elevbetaling. Resten er midler fra andre kilder, fortrinsvis kommunale tilskud og tilskud fra støttekredse. Disse tilskud varierer ganske kraftigt fra skole til skole og er størst pr. elev for de mindste skoler.

Man har sammenlignet de 22 skoler med 21 andre af ganske samme størrelse skole for skole. De 21 "kontrolskoler" vil imidlertid få tab ved tilskudsreformen eller kun en beskedent gevinst.

Sammenligningen er sammenfattet i følgende tabel 6:

Tabel 6. Sammenligning mellem 22 skoler med stor fordel af tilskudsreformen og 21 "kontrolskoler"

	<u>De 22 skoler</u>	<u>21 "kontrolskoler"</u>	
<u>Gennemsnitligt tilskud pr. elev 1)</u>			
Nuværende ordning	16.000	18.700	
Efter tilskudsreform 2)	18.600	17.500	
<u>Udnyttelse af de hidtidige tilskudslofter</u>			
Timeloft	92 %	97 %	3)
Gruppe 3-loft	45 %	83 %	
Gruppe 7-loft	62 %	97 %	

1) Eksklusive refusion af rente- og lejeudgifter

2) Når den er endeligt gennemført

3) 95 %, hvis udnyttelse over 100 % ikke tages i betragtning.

Tabellen illustrerer det selvfølgelige forhold, at de skoler der hidtil har haft det største tilskud (18.700 kr. mod 16.000 kr. pr. elev), og som i form af elevbetaling m.v. har haft de største beløb til rådighed, som følge heraf også har haft den højeste standard for undervisning og undervisningsvilkår, således som disse forhold lader sig vurdere i en talmæssig redegørelse.

5.3.2 Private Gymnasier, Studenter- og HF-Kurser.

Analysen vedrørende den foreslåede models virkning omfatter 19 af de nuværende 21 skoler/kurser, idet en skole ikke var etableret i 1984, og en skoles oplysninger mangler.

På rammetilskudsdelen flytter modellen godt 4,3 mill. kr. ud af 131 mill. kr. eller godt 3,3% fra nogle skoler til andre.

Tilskudsafvigelse i forhold til gældende ordning:

Tabel 7. Afvigelse: Skoler		Elever		
(i %)	Ant.	%	%	Ant.
Højst 3%:	5	26,3	29,5	1420
3% - 6%:	6	31,6	38,3	1845
6% - 9%:	2	10,5	8,8	424
9% - 12%:	1	5,3	1,8	89
Over 12%:	5	26,3	21,6	1038
I alt	19	100,0	100,0	4816

Det fremgår af tabellen, at der er en rimelig god overensstemmelse mellem tilskud efter nuværende lov og efter den foreslåede ordning, idet ca. 58% af skolerne med 68% af eleverne højst afviger 6% fra nuværende ordning.

Skolernes rammetilskud udviser således relativt små afvigelser - men målt pr. elev er der tale om betydelige beløb:

Elevernes procentvise fordeling på gevinst/tab fordelt på gevinstens/tabets størrelse:

Tabel 8.

Gennemsnitligt

1984

Gevinst/tab pr.elev i kroner:	gevinst		tab	
	antal		antal	
	sko.	elev	sko.	elev
0 - 600:	1	319	2	678
600 - 1200:	2	606	2	1234
1200 - 1800:	0	0	3	296
1800 - 2400:	1	132	0	0
over 2400	4	854	4	697
lait	8	1911	11	2905

De store afvigelser kan bl.a. forklares ved, at flere skoler i skoleårene 83/84 og 84/85 havde et gennemsnitligt løntimeforbrug pr. elev, der var væsentligt højere end de tilsvarende tal ved de offentlige gymnasier med samme klassetal.

Gevinst/tab fordeles nogenlunde ligeligt mellem store og små skoler/kurser - dog således at de to mindste skoler/kurser også har det største tab målt pr. elev.

5.3.3. Folkehøjskoler

Model A (se bilag 4 a) flytter 3,7 mill. kr. fra nogle af modelskolerne til andre ud af et samlet tilskud på 206,5 mill. kr. Model B (se bilag 4 b), der ikke medtager lærerlønninger, flytter 2,6 mill. kr. fra nogle af modelskolerne til andre ud af et samlet tilskud, excl. til lærerløn tilskud, på 92,0 mill. kr.

De relative forskydninger fremgår af følgende oversigt.

Tabel 9. Tilskudsafvigelse i forhold til gældende ordning.
Højskoler (modelskolerne)

afvigelse:	Model A 1)	Model B 2)
Højst 3 %	44 skoler	26 skoler
3-6 %	19 -	27 -
6-9 %	9 -	12 -
over 9 %	7 -	14 -
	79 skoler	79 skoler

1) Beregningsgrundlag: samtlige udgifter excl. rente og lejeudgifter.

2) Beregningsgrundlag: samtlige udgifter excl. rente- og lejeudgifter og udgifter til lærerløn.

I nedenstående oversigt er skolernes gevinst/tab opgjort pr. elev.

Tabel 10. Oversigt over gevinst og tab pr. elev
som følge af tilskudsreform. Højskoler

Beløb pr. elev: kr.	Model A				Model B			
	Gevinst		Tab		Gevinst		Tab	
	Skoler	Elever	Skoler	Elever	Skoler	Elever	Skoler	Elever
0 - 1000	17	1.131	23	1.800	38	3.225	18	1.364
1000 - 2000	13	927	9	594	9	602	7	630
2000 - 3000	4	291	3	357	2	166	2	183
3000 - 4000	2	89	5	422	0	0	3	216
over 4000	2	143	1	19	0	0	0	0
	38	2.581	41	3.211	49	3.399	30	2.393

Se fodnoter til tabel 2

Om de skoler, der vil få størst gevinst ved en nyordning, gælder, at de i 1983 havde en lav udnyttelse af timeloftet for tilskudsberettiget undervisning. Omvendt havde skoler, der vil få størst tab ved en nyordning, en høj timeudnyttelse. Dette gælder ifølge sagens natur kun for model A.

Der indgår i de to tilskudsmodeller en begrænsning af kvadratmeter tilskud udformet som et maksimums- og minimumskvadratmetertal pr. årselev ($91/41 \text{ m}^2$). Man har beregnet virkningerne af denne begrænsningsregel. Reglen har beskåret 4 højskolars tilskud med mere end 1.000 kr. pr. årselev. Det er skoler med et etageareal pr. årselev mellem 112 og 159 m^2 . 2 højskoler vil som følge af reglen få forøget deres tilskud med mere end 1.000 kr. pr. årselev. Deres etageareal pr. årselev ligger på 24 og 40 m^2 . Det gennemsnitlige areal pr. årselev er for hele højskoleområdet 69 m^2 .

Fjernede man begrænsningsreglen, ville tilskudsafvigelserne sammenlignet med den gældende ordning være en smule mindre end foran beskrevet. Når udvalget alligevel har indsat reglen i de foreslåede modeller, skyldes det følgende betragtninger:

Et højt kvadratmetertal pr. årselev er udtryk for en høj standard, som det er rimeligt, at skolen selv må betale for. Hertil kommer, at skoler med forholdsvis store bygningsarealer også dermed tager sigte på ikke-tilskudsberettiget virksomhed, som er med til at finansiere arealudgifterne. Et særligt lavt kvadratmetertal pr. elev er omvendt udtryk for en sparsommelighed, der bør komme skolen og dens elever til gode.

Udvalget mener endvidere, at man bør være forsigtig med at udnytte den informationskilde, som Bygge- og Boligregistret er, for intensivt.

5.3.4. Landbrugsskoler

Beskrivelsen af de tilskudsmæssige omfordelinger for de øvrige kostskoleformer vil følge beskrivelsen for høj-skolerne.

Model A flytter 1,3 mill. kr. fra nogle modelskoler til andre ud af en samlet tilskudssum på 76,9 mill. kr. Model B flytter 0,5 mill. kr. ud af et tilskud, excl. lærerløntilskud, på 33,5 mill. kr. Afvigelserne fra hidtidig tilskudsfordeling er følgende:

Tabel 11. Tilskudsafvigelser i forhold til gældende ordning
Landbrugsskoler (modelskolerne)

afvigelse:	Model A	Model B
Højst 3 %	11 skoler	15 skoler
3-6 %	9 -	5 -
6-9 %	3 -	3 -
over 9 %	1 -	1 -
	24 skoler	24 skoler

Der er ikke markant sammenhæng mellem omfordeling og skolestørrelse.

Tabel 12. Oversigt over gevinst og tab pr. elev
som følge af tilskudsreform. Landbrugsskoler.

	Model A				Model B			
	Gevinst antal		Tab antal		Gevinst antal		Tab antal	
	Skoler	Elev	Skoler	Elev	Skoler	Elev	Skoler	Elev
Beløb pr. elev:								
kr.								
0 - 1000	3	366	8	728	12	1.246	9	820
1000 - 2000	5	410	4	412	1	68	2	143
2000 - 3000	2	249	1	79	0	0	0	0
3000 - 4000	1	98	1	64	0	0	0	0
over 4000	0	0	0	0	0	0	0	0
	10	995	14	1.282	13	1.314	11	962

Se fodnoter til tabel 2

De skoler, der har størst fordel af en reform, er skoler med meget lav timeudnyttelse. Den skole, der har størst tab, har store udgifter til vedligeholdelse af bygninger og revision.

Arealbegrænsningsreglen (86/46 m²) har kun for én skole haft større virkning end svarende til et tab pr. årselev på 1.000 kr. Det er en skole med et areal pr. årselev på 120 m² mod 65 m² i gennemsnit for skoleformen.

5.3.5. Husholdningsskoler

Model A flytter for modelskolernes vedkommende 460.000 kr. fra nogle skoler til andre ud af et samlet tilskud på 26,7 mill. kr. Model B flytter tilsvarende 225.000 kr. ud af et tilskud, excl. lærerløntilskud, på 9,7 mill. kr.

Nogle af skolerne har efg-undervisning ved siden af deres undervisning under tilskudsloven. Man har korri-geret talmaterialet under hensyn hertil, men forholdet har medført nogen usikkerhed i beregningen over tilskudsreformens omfordelende virkninger.

Afviselserne fra den hidtidige tilskudsfordeling mellem skolerne fremgår af følgende:

Tabel 13. Tilskudsafviselser i forhold til gældende ordning.
Husholdningsskoler (modelskolerne)

	Model A	Model B
<u>afvigelse:</u>		
Højst 3 %	9 skoler	6 skoler
3-6 %	6 -	5 -
6-9 %	0 -	4 -
over 9 %	2 -	2 -
	17 skoler	17 skoler

Se fodnoter til tabel 2

Gevinst og tab i forhold til elevtal fremgår af flg. tabel:

Tabel 14 Oversigt over gevinst og tab pr. elev
som følge af tilskudsreform. Husholdningsskoler.

	Model A				Model B			
	<u>Gevinst</u>		<u>Tab</u>		<u>Gevinst</u>		<u>Tab</u>	
	Skoler	Elev	Skoler	Elev	Skoler	Elev	Skoler	Elev
<u>Beløb pr. elev:</u>								
kr.								
0 - 1000	1	86	8	380	5	210	10	496
1000 - 2000	2	132	4	208	0	0	0	0
2000 - 3000	0	0	0	0	2	49	0	0
3000 - 4000	1	24	0	0	0	0	0	0
over 4000	1	25	0	0	0	0	0	0
	5	267	12	588	7	259	10	496

Se fodnoter til tabel 2

Der synes at være en svag tendens til, at skoler med efg undervisning taber på en nyordning. Det kan imidlertid hænge sammen med ovennævnte usikkerhed omkring beregningerne.

Det gennemsnitlige etageareal pr. elev er 27 m² for hele skoleformen. Begrænsningsreglen (44/10 m²) har for en enkelt skole med et etageareal på 63 m² pr. årselev virket formindskende på tilskuddet med mere end 1.000 kr. pr. årselev i model A.

I det hele udgør talmaterialet for husholdningsskolerne et noget usikkert beregningsgrundlag.

Nogle få af skolerne er uden kostafdeling og har som følge deraf små krav til bygningsmæssige faciliteter.

Andre husholdningsskoler har gennem årene udvist stor sparsommelighed.

Atter andre er kombinerede med landbrugsskoler eller håndarbejdsseminarier.

Udvalget foreslår derfor, at der ved gennemførelsen af en tilskudsreform gives undervisningsministeriet mulighed for i givet fald at være særlig opmærksom på tilskudsmodellens virkning for disse skoler, jfr. afsnit 4.6. om en overgangsordning.

5.3.6 Efterskoler

Model A flytter 4,3 mill. kr. fra nogle modelskoler til andre ud af et samlet tilskud på 393,0 mill. kr. Model B flytter 2,4 mill. kr. ud af et samlet tilskud, excl. lærerløntilskud, på 145,7 mill. kr.

Tilskudsafvigelse i forhold til gældende ordning fremgår af flg. tabel:

Tabel 15. Tilskudsafvigelser i forhold til gældende ordning.
Efterskoler (modelskolerne)

<u>afvigelse:</u>	Model A	Model B
Højst 3 %	110 skoler	84 skoler
3-6 %	29 -	37 -
6-9 %	9 -	18 -
over 9 %	2 -	11 -
	150 skoler	150 skoler

Se fodnoter til tabel 2

Skolernes gevinst og tab i forhold til årselevtallet som følger af tilskudsreformen fremgår af nedenstående:

Tabel 16. Oversigt over gevinst og tab pr. elev
som følge af tilskudsreform. Efterskoler.

	Model A				Model B			
	<u>Gevinst</u> antal		<u>Tab</u> antal		<u>Gevinst</u> antal		<u>Tab</u> antal	
	Skoler	Elever	Skoler	Elever	Skoler	Elever	Skoler	Elever
<u>Beløb pr. elev:</u> kr.								
0 - 1000	57	4.563	51	4.130	79	6.192	58	4.419
1000 - 2000	1	795	18	1.174	5	349	8	563
2000 - 3000	4	277	7	468	0	0	0	0
3000 - 4000	2	115	1	25	0	0	0	0
over 4000	1	26	0	0	0	0	0	0
	74	5.751	76	5.772	84	6.541	66	4.982

Se fodnoter til tabel 2

Man vil lægge mærke til, at både gevinst og tab pr. elev er mindre for efterskolernes vedkommende end for de øvrige kostskoleformer. Såvel for skoler med størst fordel som for skoler med størst tab ved en nyordning er hovedforklaringen en timeudnyttelse, der afviger en del fra gennemsnittet (model A). For model B er det vedligeholdelse, revision og ejendomsskatter, der forklarer større afvigelser.

Der er kun 4 skoler, for hvilke arealbegrænsningsreglen ($67/31 \text{ m}^2$) spiller en større, reducerende, rolle end 1.000 kr. pr. elev. Det er skoler, der har mellem det dobbelte og det tredobbelte areal pr. årselev end efterskolernes gennemsnit, som er 50 m^2 pr. årselev.

5.3.7. Sammenfatning vedrørende kostskolerne

Som helhed kan omfordelingen af tilskud mellem skolerne ikke siges at have et betydeligt omfang.

De skoler, der opnår gevinst ved tilskudsreformen, får mulighed for at tilvejebringe bedre vilkår for undervisningen. Det er typisk skoler, der har haft relativ lav timeudnyttelse og lav udnyttelse af andre tilskudsregler, der vil tjene ved omlægningen, herunder skoler med lavt bygningsareal pr. årselev.

De skoler, der taber på nyordningen, har gennemgående haft en standard over gennemsnittet, herunder også bygningsmæssigt. De kan tilpasse sig de nye vilkår enten ved at foretage besparelser eller ved at forøge det beløb, der tilvejebringes af skolerne selv, jfr. tabel 1, post 7.

I tabel 17 er sammenholdt skolernes gennemsnitlige driftsudgifter, det gennemsnitlige beløb skolerne selv fremskaffer og det tab pr. årselev, som de hårdest ramte 3 pct. af skolerne (målt efter elevtal) udsættes for ved en tilskudsreform efter model A.

Tabel 17. Driftsudgifter, egendækning og tab pr. årselev for de hårdest ramte kostskoler

	Højskoler kr.	Landbr.skoler kr.	Hush.skoler kr.	Efterskoler kr.
Driftsudg. pr.årselev	78.564	71.663	54.618	61.266
Fremskaffet af skolen selv	42.696	38.672	23.788	25.188
Tab pr. års- elev. Hårdest ramte 3% af skolerne	over 3.500	over 3.500	over 3.500	over 2.100
Antal elever	173	68	25	346

De højskoler, landbrugsskoler og efterskoler, der rammes hårdest af omlægningen, kan klare deres problemer ved at reducere driftsudgifterne med 4,5 - 6 pct. eller ved at forøge de beløb, som skolerne selv fremskaffer, med 10-11 pct. De kan også kombinere de to metoder, så hver af disse kun skal anvendes i mindre grad. Husholdningsskolerne skal spare 8 pct. eller forøge egendækningen med 19 pct. Det drejer sig her om en skole med 25 års-elever.

Det kan konkluderes, at tilskudsomlægningen ikke rejser uoverstigelige vanskeligheder for skolerne.

En vurdering af arealbegrænsningsreglen viser, at den er til ugunst for skoler, der ikke blot har stort bygningsareal pr. årselev, men som samtidig har en høj undervisningsstandard i øvrigt. Reglen virker ubetydelig i retning af at forøge afvigelserne fra den hidtidige tilskudsfordeling, men efter udvalgets skøn ikke på en urimelig måde.

Resumé.

Den af udvalget foreslåede ordning går ud på, at skoler-
nes rente/lejeudgifter og udgifter til ekstraordinære,
godkendte vedligeholdelsesarbejder fortsat refunderes
med 85 pct. af statskassen.

Til dækning af alle andre udgifter ved skole- og under-
visningsvirksomheden får hver enkelt skole et rammetil-
skud, hvis den iøvrigt opfylder tilskudsbetingelserne.

Rammetilskud beregnes på grundlag af objektive krite-
rier og udgør i princippet skolens skalaløn pr. løntime
gandet med et normeret løntimetal (med tillæg af særligt
godkendte timer). Produktet ganges med en regulerings-
faktor for at holde det udbetalte tilskud til skolefor-
men på samme niveau som i 1984 målt som det gennemsnit-
lige statstilskud pr. elev/årselev.

Tilskudsmodellen for de private gymnasieskoler m.v. er
suppleret med et beløb pr. elev svarende til gennem-
snitsudgiften pr. elev ved offentlige gymnasieskoler.

For de frie kostskoler er der 2 modeller. En model A
svarende til grundmodellen med skolens lærerløn pr.
løntime gandet med det normerede løntimetal, men supple-
ret med et beløb pr. årselev, et beløb pr. skole og et
beløb pr. kvadratmeter bruttoetageareal af skolens byg-
ninger. Og en model B - som Frie Kostskolers Fællesråds
repræsentanter i udvalget går ind for - som omfatter et
beløb pr. årselev, et beløb pr. skole og et beløb pr.
kvadratmeter bruttoetageareal, idet modellen foruden
rente/lejeudgifter og ekstraordinære vedligeholdelses-
udgifter lader lærerlønninger indgå i refusionsdelen.

Udvalget forudsætter, at skolernes ret til tilskud og beregningsgrundlaget for tilskud kommer til at fremgå af skolestøtteloven, herunder at tilskud til skolerne PL-reguleres på sædvanlig måde, og at tilskud til de private gymnasieskoler følger standardudviklingen i de offentlige gymnasieskoler, og at tilskud til de frie grundskoler følger standardudviklingen i folkeskolen bortset fra lærerløn.

Udvalget foreslår en overgangsordning, som begrænser udsving i tilskud til den enkelte skole i forhold til den nuværende ordning.

Oversigt over udgifter som får refusionstilskud.

1. Udgifter til godkendte faste lejemål
(lejeudgiften må ikke indeholde bidrag til varme og rengøring og lignende, men kan i visse tilfælde dække nogen vedligeholdelse).
2. Renter af godkendte lån.
3. Særligt godkendte vedligeholdelsesudgifter.

Fastsættelse af rammetilskud
for
friskoler og private grundskoler
(herunder private grundskolekurser og grundskoleafdelinger ved
private gymnasieskoler).

Rammetilskud beregnes således:

I. Skolens normerede løntimetal med tillæg af særligt godkendte
timer ganget med

II. skolens gennemsnitlige skalaløn pr. løntime ganget med

III. en konstant (reguleringsfaktoren).

Det er en forudsætning for tilskud, at skolen præsterer en
egendækning (skolepenge m.v.) svarende til 2.400 kr. årligt
pr. elev.

Ad I.

Det normerede løntimetal m.v. består af

1. skolens normerede skematimetal med tillæg af
2. skolens reduktionstimer og
3. særligt godkendte timer.

ad 1.

Det normerede skematimetal svarer til det tilskudsberettigede skema-
timetal efter reglerne i bekendtgørelse nr. 529 af 17. oktober 1984
om det tilskudsberettigede skematimeforbrug ved friskoler, private
grundskoler og private grundskolekursus § 1, stk. 1, § 3, stk. 1, §
4. stk. 1, og § 8.

Det normerede skematimetal, der alene er afhængigt af elevtal pr.
klassetrin, fremgår af bilag 2.a.

ad 2.

Skolens reduktionstimer omfatter:

Elevafhængige reduktionstimer:

Rettearbejde på 9. og 10. klassetrin

Ikke kursusdelt undervisning på 8. og 9. klassetrin

Vejledning på 7.-10. klassetrin

Timetalsafhængige reduktionstimer:

Oprydning i børnehaveklasser

Feriereduktion

Hjemkundskab

Øvrige regelbestemte reduktioner:

Administration

Aldersreduktion

Lærerrådsformand

Sikkerhedsarbejde

Kostinspektion

Efter undervisningsministeriets godkendelse:

Skolebibliotekar

Specialundervisning i klinik

ad 3.

Særlige timer, der er godkendt af direktoratet, kan omfatte:

- a. Timer til specialundervisning (ud over 5%).
- b. Reduktionstimer i forbindelse med læreres videreuddannelse.
- c. Timer i forbindelse med forsøgsundervisning.
- d. Supplerende undervisning og undervisning af fremmedsprogede elever (bekendtgørelse nr. 503 af 9. oktober 1978) opgjort som foregående års forbrug.

Timer under a-d indgår kun med 60% i løntimeopgørelsen.

- e. Timer til tyske skoler.
- f. Timer til skoler under opbygning.
- g. Timer til skoler med dispensation fra elev-tal skravet.

Timer under e-g indgår med 100% i løntimeopgørelsen.

Ad II.

Skolens gennemsnitlige skalaløn pr. løntime beregnes således :

Summen af de enkelte læreres årlige løn pr. ugentlig time beregnet på grundlag af placering i lønramme/trin. Denne sum divideres med antallet af lærere.

I opgørelsen indgår alene lærere, viceskoleinspektører og skoleinspektører med 50% beskæftigelse og derover.

Ad III.

Reguleringsfaktoren er med 1984 som grundlag beregnet til 1,3014. Den er beregnet på modelskolegrundlag, hvori er indgået ca. 2/3 af skolerne. Det er sket ved at dividere produktet af modelskolernes skalaløn pr. løntime og det normerede løntimetal samt særligt godkendte timer op i modelskolernes tilskud efter den gældende ordning i 1984.

Bilag 2 fortsat

Oplysninger som indhentes hos skolerne:

A. Vedr. lærerne

Lønrammeindpiacering

Antal lærere

skalatrin

18	Ir. 13,1
20	Ir. 13,3
21	Ir. 13,4
22	Ir. 13,5
23	Ir. 18,1
24	Ir. 18,2
25	Ir. 18,3
26	Ir. 21,1
27	Ir. 18,5 eller Ir. 18,4
29	Ir. 23,1
30	Ir. 24,1
31	Ir. 23,2
32	Ir. 24,1
33	Ir. 23,3
34	Ir. 24,1
35	Ir. 23,3
36	Ir. 24,4
36	Ir. 28,1
38	Ir. 28,2
39	Ir. 30,1
40	Ir. 28,3
41	Ir. 30,2
43	Ir. 30,3 eller Ir. 32,1
45	Ir. 32,2
47	Ir. 34

Stedtilfølgssområde

Antal reduktionstimer

Antal skematimer til supplerende
undervisning og undervisning af
fremmedsprogede elever i
skoleåret

B. Vedrørende elever:

<u>Klassetrin</u>	<u>Antal elever</u>
Bhv.kl .	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
8.)	
9 、	ikke-kursusdelt undervisning

TABEL 1:

Ant.elev pr.klasse	Antal timer pr. klasse	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.
1	3.30	2.49	2.58	2.49	2.70	3.13	3.22	3.89	3.93	4.03	4.45
2	4.60	4.97	5.16	4.97	5.40	6.25	6.44	7.77	7.87	8.05	8.91
3	5.90	7.46	7.75	7.46	8.10	9.38	9.67	11.66	11.80	12.08	13.36
4	7.20	9.95	10.33	9.95	10.80	12.51	12.89	15.54	15.73	16.11	17.81
5	8.50	12.44	12.91	12.44	13.50	15.64	16.11	19.43	19.66	20.14	22.27
6	9.80	14.92	15.49	14.92	16.20	18.76	19.33	23.31	23.60	24.16	26.72
7	11.10	15.79	16.39	15.79	17.14	19.85	20.45	24.66	24.96	25.56	28.27
8	12.40	16.66	17.29	16.66	18.08	20.94	21.57	26.01	26.33	26.97	29.82
9	13.70	17.52	18.19	17.52	19.02	22.03	22.69	27.37	27.70	28.37	31.37
10	15.00	18.39	19.09	18.39	19.96	23.11	23.81	28.72	29.07	29.77	32.92
11	15.00	19.25	19.98	19.25	20.90	24.20	24.93	30.07	30.43	31.17	34.47
12	15.60	20.12	20.88	20.12	21.84	25.29	26.05	31.42	31.80	32.57	36.02
13	16.90	20.98	21.78	20.98	22.78	26.38	27.18	32.77	33.17	33.97	37.57
14	18.20	21.85	22.68	21.85	23.72	27.46	28.30	34.12	34.54	35.37	39.12
15	19.50	22.71	23.58	22.71	24.66	28.55	29.42	35.47	35.91	36.77	40.66
16	20.80	23.58	24.47	23.58	25.60	29.64	30.54	36.82	37.27	38.17	42.21
17	22.10	24.44	25.37	24.44	26.54	30.73	31.66	38.18	38.64	39.57	43.76
18	23.40	25.31	26.27	25.31	27.48	31.81	32.78	39.53	40.01	40.97	45.31
19	24.70	26.17	27.17	26.17	28.42	32.90	33.90	40.88	41.38	42.37	46.86
20	26.00	27.04	28.04	27.04	29.35	33.99	35.02	42.23	42.74	43.77	48.41
21	27.30	29.88	31.02	29.88	32.44	37.56	38.70	46.67	47.24	48.38	53.50
22	28.60	30.84	32.02	30.84	33.49	38.78	39.95	48.18	48.76	49.94	55.23
23	29.90	31.81	33.02	31.81	34.54	39.99	41.20	49.68	50.29	51.50	56.95
24	31.20	32.77	34.02	32.77	35.58	41.20	42.45	51.19	51.81	53.06	58.68
25	32.50	33.74	35.02	33.74	36.63	42.41	43.70	52.69	53.34	54.62	60.40
26	33.80	35.24	36.58	35.24	38.26	44.30	45.64	55.04	55.71	57.05	63.09
27	35.10	36.20	37.58	36.20	39.30	45.51	46.89	56.54	58.75	60.17	66.54
28	36.40	37.16	38.58	37.16	40.35	46.72	48.14	58.05	58.61	60.17	66.54
29	37.70	38.13	39.58	38.13	41.40	47.93	49.38	59.55	60.28	61.73	68.27
30	39.00	39.09	40.58	39.09	42.44	49.14	50.63	61.06	61.80	63.29	69.99
31	40.30	40.06	41.58	40.06	43.49	50.36	51.88	62.56	63.33	64.85	71.72
32	41.60	41.02	42.58	41.02	44.54	51.57	53.13	64.07	64.85	66.41	73.44
33	42.90	41.98	43.58	41.98	45.58	52.78	54.38	65.57	66.37	67.97	75.17
34	44.20	42.95	44.58	42.95	46.63	53.99	55.63	67.08	67.90	69.53	76.90
35	45.50	43.91	45.58	43.91	47.67	55.20	56.88	68.58	69.42	71.09	78.62
36	46.80	44.87	46.58	44.87	48.72	56.41	58.12	70.09	70.95	72.65	80.35
37	48.10	45.84	47.59	45.84	49.77	57.63	59.37	71.60	72.47	74.22	82.07
38	49.40	46.80	48.59	46.80	50.81	58.84	60.62	73.10	73.99	75.78	83.80
39	50.70	47.77	49.59	47.77	51.86	60.05	61.87	74.61	75.52	77.34	85.52
40	52.00	48.73	50.59	48.73	52.91	61.26	63.12	76.11	77.04	78.90	87.25

T A B E L 2:

T A B E L L E											
Ant.elev pr.klasse	Antal timer pr. klasse BH. kl. 1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	
41	53.30	49.69	51.59	49.69	53.95	62.47	64.37	77.62	78.56	80.46	88.98
42	54.60	50.66	52.59	50.66	55.00	63.68	65.61	79.12	80.09	82.02	90.70
43	55.90	51.62	53.59	51.62	56.05	64.90	66.86	80.63	81.61	83.58	92.43
44	57.20	52.59	54.59	52.59	57.09	66.11	68.11	82.13	83.14	85.14	94.15
45	58.50	53.55	55.59	53.55	58.14	67.32	69.36	83.64	84.66	86.70	95.88
46	59.80	54.51	56.59	54.51	59.19	68.53	70.61	85.15	86.18	88.26	97.61
47	61.10	55.48	57.59	55.48	60.23	69.74	71.86	86.65	87.71	89.82	99.33
48	62.40	56.44	58.59	56.44	61.28	70.96	73.11	88.16	89.23	91.38	101.06
49	63.70	57.41	59.59	57.41	62.33	72.17	74.35	89.66	90.76	92.94	102.78
50	65.00	58.37	60.59	58.37	63.37	73.38	75.60	91.17	92.28	94.50	104.51
51	66.30	59.33	61.59	59.33	64.42	74.59	76.85	92.67	93.80	96.06	106.24
52	67.60	60.30	62.59	60.30	65.47	75.80	78.10	94.18	95.33	97.62	107.96
53	68.90	61.26	63.59	61.26	66.51	77.01	79.35	95.68	96.85	99.18	109.69
54	70.20	62.23	64.60	62.23	67.56	78.23	80.60	97.19	98.37	100.75	111.41
55	71.50	63.19	65.60	63.19	68.61	79.44	81.84	98.70	99.90	102.31	113.14
56	72.80	64.15	66.60	64.15	69.65	80.65	83.09	100.20	101.42	103.87	114.86
57	74.10	65.12	67.60	65.12	70.70	81.86	84.34	101.71	102.95	105.43	116.59
58	75.40	65.45	67.94	65.45	71.06	82.27	84.77	102.22	103.47	105.96	117.18
59	76.70	66.57	69.11	66.57	72.28	83.69	86.23	103.98	105.25	107.79	119.20
60	78.00	67.70	70.28	67.70	73.51	85.11	87.69	105.74	107.03	109.61	121.22
61	79.30	68.83	71.45	68.83	74.73	86.53	89.15	107.51	108.82	111.44	123.24
62	80.60	69.96	72.62	69.96	75.96	87.95	90.61	109.27	110.60	113.27	125.26
63	81.90	71.09	73.80	71.09	77.18	89.37	92.08	111.03	112.39	115.09	127.28
64	83.20	72.22	74.97	72.22	78.41	90.79	93.54	112.79	114.17	116.92	129.30
65	84.50	73.34	76.14	73.34	79.63	92.20	95.00	114.56	115.95	118.75	131.32
66	85.80	74.47	77.31	74.47	80.86	93.62	96.46	116.32	117.74	120.57	133.34
67	87.10	75.60	78.48	75.60	82.08	95.04	97.92	118.08	119.52	122.40	135.36
68	88.40	76.73	79.65	76.73	83.31	96.46	99.38	119.84	121.31	124.23	137.38
69	89.70	77.86	80.82	77.86	84.53	97.88	100.84	121.61	123.09	126.06	139.40
70	91.00	78.99	82.00	78.99	85.76	99.30	102.31	123.37	124.87	127.88	141.42
71	92.30	80.11	83.17	80.11	86.98	100.72	103.77	125.13	126.66	129.71	143.44
72	93.60	81.24	84.34	81.24	88.21	102.13	105.23	126.99	128.44	131.54	145.46
73	94.90	82.37	85.51	82.37	89.43	103.55	106.69	128.66	130.22	133.36	147.48
74	96.20	83.50	86.68	83.50	90.66	104.97	108.15	130.42	132.01	135.19	149.50
75	97.50	84.63	87.85	84.63	91.88	106.39	109.61	132.18	133.79	137.02	151.52
76	98.80	85.76	89.02	85.76	93.11	107.81	111.07	133.94	135.58	138.84	153.54
77	100.10	86.88	90.19	86.88	94.33	109.23	112.54	135.71	137.36	140.67	155.56
78	101.40	88.01	91.37	88.01	95.56	110.64	114.00	137.47	139.14	142.50	157.59
79	102.70	89.14	92.54	89.14	96.78	112.06	115.46	139.23	140.93	143.32	159.61
80	104.00	90.27	93.71	90.27	98.01	113.48	116.92	140.99	142.71	144.35	161.63

TABEL 3:

Ant.elev pr.klasse	Antal timer pr.klasse	1.kl	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.
81	105.30	91.40	94.88	91.40	99.23	114.90	118.38	142.76	144.50	147.98	163.65
82	106.60	92.53	96.05	92.53	100.46	116.32	119.84	144.52	146.28	149.80	165.67
83	107.90	93.65	97.22	93.65	101.68	117.74	121.31	146.28	148.06	151.63	167.69
84	109.20	94.78	98.39	94.78	102.91	119.16	122.77	148.04	149.85	153.46	169.71
85	110.50	95.91	99.57	95.91	104.13	120.57	124.23	149.80	151.63	155.29	171.73
86	111.80	97.04	100.74	97.04	105.36	121.99	125.69	151.57	153.42	157.11	173.75
87	113.10	98.17	101.91	98.17	106.58	123.41	127.15	153.33	155.20	158.94	175.77
88	114.40	99.30	103.08	99.30	107.81	124.83	128.61	155.09	156.98	160.77	177.79
89	115.70	100.43	104.25	100.43	109.03	126.25	130.07	156.85	158.77	162.59	179.81
90	117.00	101.55	105.42	101.55	110.26	127.67	131.54	158.62	160.55	164.42	181.83
91	118.30	102.68	106.59	102.68	111.48	129.09	133.00	160.38	162.34	166.25	183.85
92	119.60	103.81	107.76	103.81	112.71	130.50	134.46	162.14	164.12	168.07	185.87
93	120.90	104.94	108.94	104.94	113.93	131.92	135.92	163.90	165.90	169.90	187.89
94	122.20	106.07	110.11	106.07	115.16	133.34	137.38	165.67	167.69	171.73	189.91
95	123.50	107.20	111.28	107.20	116.38	134.76	138.84	167.43	169.47	173.55	191.93
96	124.80	108.32	112.45	108.32	117.61	136.18	140.30	169.19	171.25	175.38	193.95
97	126.10	109.45	113.62	109.45	118.83	137.60	141.77	170.95	173.04	177.21	195.97
98	127.40	110.58	114.79	110.58	120.06	139.02	143.23	172.72	174.82	179.04	197.99
99	128.70	111.71	115.96	111.71	121.28	140.43	144.69	174.48	176.61	180.86	200.01
100	130.00	112.84	117.14	112.84	122.51	141.85	146.15	176.24	178.39	182.69	202.03
101	131.30	113.97	118.31	113.97	123.73	143.27	147.61	178.00	180.17	184.52	204.05
102	132.60	115.09	119.48	115.09	124.96	144.69	149.07	179.77	181.96	186.34	206.07
103	133.90	116.22	120.65	116.22	126.18	146.11	150.54	181.53	183.74	188.17	208.09
104	135.20	117.35	121.82	117.35	127.41	147.53	152.00	183.29	185.53	190.00	210.11
105	136.50	118.48	122.99	118.48	128.63	148.95	153.46	185.05	187.31	191.82	212.13
106	137.80	119.61	124.16	119.61	129.86	150.36	154.92	186.82	189.09	193.65	214.15
107	139.10	120.74	125.34	120.74	131.08	151.78	156.38	188.58	190.88	195.48	216.17
108	140.40	121.86	126.51	121.86	132.31	153.20	157.84	190.34	192.66	197.30	218.19
109	141.70	122.99	127.68	122.99	133.53	154.62	159.30	192.10	194.45	199.13	220.22
110	143.00	124.12	128.85	124.12	134.76	156.04	160.77	193.87	196.23	200.96	222.24
111	144.30	125.25	130.02	125.25	135.99	157.46	162.23	195.63	198.01	202.78	224.26
112	145.60	126.38	131.19	126.38	137.21	158.87	163.69	197.39	199.80	204.61	226.28
113	146.90	127.51	132.36	127.51	138.44	160.29	165.15	199.15	201.58	206.44	228.30
114	148.20	128.63	133.53	128.63	139.66	161.71	166.61	200.91	203.36	208.27	230.32
115	149.50	129.76	134.71	129.76	140.89	163.13	168.07	202.68	205.15	210.09	232.34
116	150.80	130.89	135.88	130.89	142.11	164.55	169.54	204.44	206.93	211.92	234.36
117	152.10	132.02	137.05	132.02	143.34	165.97	171.00	206.20	208.72	213.75	236.38
118	153.40	133.15	138.22	133.15	144.56	167.39	172.46	207.96	210.50	215.57	238.40
119	154.70	134.28	139.39	134.28	145.79	168.80	173.92	209.73	212.28	217.40	240.42
120	156.00	135.40	140.56	135.40	147.01	170.22	175.38	211.49	214.07	219.23	242.44

Forudsætninger for fastsættelse af rammetilskud for de frie grundskoler.

I princippet beregnes rammetilskuddet som et beløb pr. elev (RTE) multipliceret med skolens elevtal (e):

$$\text{RTE} \times e$$

Denne formel korrigeres for:

- a. Lærerlønsniveau
- b. Skolestørrelse og elevsammensætning på de enkelte klassetrin.

a. Korrektion for lærerlønsniveauet:

Da lærerlønsudgiften udgør 60-65% af de samlede driftsudgifter, er det nødvendigt at korrigere for den enkelte skoles afvigelse med hensyn til det gennemsnitlige lærerlønsniveau. Derfor tilføjes modellen en faktor, hvis værdi er lidt over 1, hvis skolens gennemsnitlige lærerløn ligger over skalaløn 26, stedtillæg 3, - og lidt under 1, hvis skolens gennemsnitlige lærerløn ligger under skalatrin 26, stedtillæg 3.

Modellen for udmåling til den enkelte skoler ser herefter således ud:

$$(\text{RTE}) \times \frac{\text{skolens skalatrin}}{\text{skalatrin } 26/3} \times (e)$$

hvor (e) er skolens elevtal.

b. Korrektion for klastestørrelse og elevsammensætning på de enkelte klastetrin.

Da det er et ønske, at fastholde mangfoldigheden skolerne imellem, er det nødvendigt at korrigere for skolestørrelse og elevsammensætning på de enkelte klassetrin. I den nuværende støtteordning sker dette bl.a. ved bekendtgørelsen om det tilskudsberettigede skematimeforbrug ved friskoler, private grundskoler og private grundskolekurser.

Bilag 2.b. fortsat

Reglerne heri sammen med de regelbundne reduktioner anvendes til at fastlægge den enkelte skoles normerede løntimetotal, som sammen med 60% af de særlige godkendte timer udgør skolens løntimetotal.

Ved at dividere det således fastlagte løntimetotal for den enkelte skole med skoleformens løntimetotal pr. elev og indsætte den brøk i stedet for faktor (e), har man et udtryk for skolens elevtal korrigeret for elevsammensætning og skolestørrelse.

Den almindelige udmålingsmodel for den enkelte skole ser herefter således ud:

$$(RTE) \times \frac{\text{skolens skalaløn}}{\text{skalaløn 26/3}} \times \frac{\text{skolens løntimetotal}}{\text{skoleformens løntimetotal pr. elev.}}$$

Denne beskrivelse af tilskudsmodellen kan kort udtrykkes i følgende praktiske **arbejdsformel**:

Skolens normerede løntimetotal multipliceret med skolens skalaløn multipliceret med den reguleringsfaktor, der fremkommer ved sammenregning af RTE divideret med årlig skalaløn i skalatrin 26, stedtiilægszone 3, pr. ugentlig time multipliceret med skoleformens løntimetotal pr. elev.

Reguleringsfaktoren er udregnet med 1984 som grundlag til 1,3014. Den er beregnet med at dividere produktet af skalalønnen pr. løntime i skalatrin 26, stedtiilægsgruppe 3 og skoleformens faktiske løntimeforbrug pr. elev op i skoleformens „rammetilskudsbevilling pr. elev.

Fastsættelse af rammetilskud
for
private gymnasier,
herunder gymnasieafdelinger ved kombinerede institutioner,
studenterkurser og HF-kurser.

Rammetilskud beregnes således:

- I. Skolens normerede løntimetal med tillæg af særligt godkendte timer ganget med
- II. skolens gennemsnitlige skalaløn pr. løntime.
- III. Hertil skal lægges et beløb pr. elev ganget med skolens elevtal.
- IV. Efter sammenregning af ovenstående ganges med en konstant (reguleringsfaktoren).

Ad I.

Den enkelte gymnasieskoles normerede løntimetal pr. elev fastlægges ud fra forbruget af løntimer pr. elev i de offentlige skoler med samme antal klasser.

Hvis der findes kostafdeling ved gymnasiet, forhøjes løntimenormen med den til enhver tid aftalte faktiske kostskolereduktion. Systemet er herefter således:

Hvis skolen omfatter 12 klasser og derover, er det normerede løntimeforbrug pr. elev lig med løntimeforbruget pr. elev i de offentlige gymnasier med samme klassetal.

Hvis skolen har mindre end 12 klasser, dog mindst 8 klasser, er det normerede løntimetal pr. elev lig med løntimeforbruget pr. elev i de offentlige gymnasier med 12 klasser med et tillæg på 5 pct. for hver "manglende" klasse op til 12.

Bilag 3 fortsat

Hvis skolen har mindre end 8 klasser, er det normerede løntimetal pr. elev lig med løntimetallet pr elev ved en skole med 8 klasser med et tillæg på 2 pct. for hver "manglende" klasse op til 8.

For skoler, som på grund af de fysiske rammer ikke har faktisk mulighed for at nå op på en klassekvotient, der svarer til den gennemsnitlige klassekvotient på de offentlige skoler, kan ministeriet godkende, at det beregnede løntimetal multipliceres med forholdet mellem den gennemsnitlige klassekvotient ved de offentlige skoler og en særlig fastsat lavere kvotient for vedkommende private skole. Hvis dennes faktiske klassekvotient er højere end den godkendte, regnes der i stedet med den faktiske kvotient. Reguleringen foretages kun, hvis den faktiske klassekvotient er mindre end den gennemsnitlige klassekvotient ved de offentlige skoler.

HF-kurser ved private gymnasieskoler følger samme princip som gymnasieskolerne. Det normerede løntimetal pr. elev er det samme som løntimeforbruget pr elev ved offentlige kurser med samme klassetal, evt. justeret som foran.

Det normerede løntimetal pr. elev for studenterkurser med 12 klasser eller derover er som løntimeforbruget pr. elev ved offentlige gymnasieklasser med samme klassetal med tillæg på 15 pct. For kurser med mindre end 12 klasser bruges løntimetallet for kurser med 12 klasser med tillæg af 2 pct. for hver manglende klasse op til 12.

Ad II.

Skolens gennemsnitlige skalaløn pr. løntime er summen af de enkelte læreres årlige løn pr. ugentlige time udregnet på baggrund af placering i lønramme/trin eller overenskomsttrin. Denne sum divideres med antallet af lærere. I beregningen indgår ledere og lærere med 50 pct. beskæftigelse eller derover.

Ad III.

Beløbet pr. elev opgøres som den gennemsnitlige udgift pr. elev ved offentlige gymnasier bortset fra lærerlønnen. Oplysning herom indhentes hos Danmarks Statistik og Amtsrådsforeningen. Beløbet er med 1984 som grundlag beregnet til 7.200 kr. pr. gymnasieelev.

Ad IV.

Reguleringsfaktoren er med 1984 som grundlag udregnet til
0,8740.

Oplysninger som indhentes hos skolerne.

Skolens navn: _____

Institutionen omfatter:

_____ gymnasium _____ stud.kursus _____ hf-kursus

Klasse og elevtalsoplysninger:

Gymnasiet: antal klasser antal elever

1.g. _____ _____

2.g. _____ _____

3.g. _____ _____

Ialt _____ _____

Kostafdeling ja nej Red. _____

Særlig godk. timer Red. _____

(arten anføres:)

Særlig godk. klassekvot.

Studenterkursus: antal klasser antal elever

1. klasse _____ _____

2. klasse _____ _____

Ialt _____ _____

Kostafdeling ja nej Red. _____

Bilag 3 fortsat

HF-kursus:	antal klasser	antal elever
1.hf.	_____	_____
2.hf.	_____	_____
Ialt	_____	_____
Kostafdeling	_____	Red. _____
	ja nej	

Normeret løntimetall:

gymnasiet _____
stud.kursus _____
hf-kursus _____

Gymnasielærere/	tjenestemænd	overenskomstansatte
gymnasieoverlærere	adj./lkt/rkt	adj./lkt.

[illegible]

Fastsættelse af rammetiiskud
for
frie kostskoler
(højskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og eftersko-
ler.

Tiiskudsmodel A.

- I. Skolens normerede løntimetal med tillæg af særligt godkendte timer ganget med
- II. skolens gennemsnitlige lærerløn pr. løntime. Hertil lægges
- III. et beløb pr. årselev,
- IV. et beløb pr. skole plus
- V. et beløb pr. kvadratmeter bruttoetageareal af skolens bygninger.
- VI. Resultatet ganges med en konstant (reguleringsfaktoren).

Ad I.

Det normerede løntimetal opgøres pr. årselev på grundlag af reglerne i bekendtgørelse nr. 27 af 25. januar 1984 om tiltiiskudsbetingelser m.v. for folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdnings- og håndarbejdsskoler og efterskoler § 6. Til løntimetallet lægges et tillæg for reduktioner, der udløses automatisk. Herefter fremkommer der følgende løntimetal pr. årselev:

Bi 1 ag 4.a. fortsat

	For de før- ste 50 års- elever	For de føl- gende års- elever
Folkehøjskoler og landbrugsskoler	86,87	79,72
Ungdomshøjskoler	130,82	115,49
Pensionisthøjskoler	69,50	63,78
Husholdningsskoler m/elevkollegium	138,84	123,24
Husholdningsskoler u/elevkollegium	123,32	107,84
Efterskoler	165,88	155,48

For pensionisthøjskolerne er det normerede løntimetal 80 pct. af folkehøjskolernes løntimetal, jfr. afsnit 3.8.1.3.

De særlige timer er:

- a) Løntimer til sygevikar/barselsvikar.
- b) Løntimer til specialundervisning.
- c) Løntimer til vikar for forstander og lærere med nedsat timetal på grund af videre uddannelse.

Løntimetallene under a), b) og c) ganges med følgende faktorer:

(kompensation for ferieforlængelse m.v.)

Folkehøjskoler, ungdomshøjskoler og landbrugsskoler:	1,022
Husholdningsskoler m/elevkollegium:	1,040
Husholdningsskoler u/elevkollegium:	1,032
Efterskoler:	1,040

Ad II.

Skolens løntimeudgift udregnes ved at dividere skolens samlede tilskudsberettigede lønudgift til lærere med det samlede antal læste timer.

Bilag 4.a. fortsat

I den samlede tilskudsberettigede lønudgift medregnes:

Indplaceringslønnen for forstander, heltids- og kvotalærere.
Skolens bidrag til ATP og AUD.

Bidrag til Lønmodtagernes Garantifond og Dagpengefonden.

Feriegodtgørelse i forbindelse med fraflytning.

Særlig feriegodtgørelse.

Lønninger til timelærere, incl. feriegodtgørelse.

Fradrag for sygelighedsbidrag.

Fradrag af refusioner:

I henhold til dagpengeloven,
fra Danmarks Lærerhøjskole, direktoratet m.v.
fra kommuner eller amtskommuner m.fl. for
specialundervisning.

I det samlede læste timetal medregnes:

Samtlige timer læst af forstander, heltids-, kvota- og time-
lærere på godkendte kurser.

Ad III - VI.

Beløbene pr. elev pr. skole, pr. kvadratmeter bruttoetageareal
samt reguleringskonstanten fremgår for hver af de fire kost-
skoleformer af følgende oversigt:

	III.	IV.	V.	VI.
	Kr. pr.	Kr. pr.	kr. pr.	Regulerings-
	elev	skole	m ²	faktoren
<u>Højskoler</u>				
Forste 30 elever	15.300	26.500	64	0,8571
Følgende elever	11.250			
Max m ² pr. elev ..	91			
Min m ² pr. elev ..	41			

Bilag 4.a. fortsat

	III Kr. pr. elev	IV Kr. pr. skole	V Kr. pr. m2	VI Regulerings- faktoren
<u>Landbrugsskoler</u>				
Første 100 elever	14.500	0	60	0,8115
Følgende elever	5.800			
Max m2 pr. elev .. 86				
Min m2 pr. elev .. 46				
<u>Husholdningsskoler</u>				
Første 40 elever	10.550	0	69	0,8458
Følgende elever	6.600			
Max m2 pr. elev .. 44				
Min m2 pr. elev .. 10				
<u>Efterskoler</u>				
Første 80 elever	12.200	44.250	45	0,8361
Følgende elever	9.500			
Max m2 pr. elev .. 67				
Min m2 pr. elev .. 31				

Det bemærkes, at reguleringsfaktoren er udregnet på grundlag af tilskudsåret 1984.

Til brug for tilskudsberegningen indsender skolerne følgende oplysninger til direktoratet for folkeoplysning, frie grundskoler m.v.

Antal årselever i tilskudsåret 19.. _____
 Antal kvadratmeter _____
 (evt. afvigelser fra kvadratmetertallet ifølge BBR forklares)

Følgende oplysninger gives for alle lærere:

Samlet lønsum i tilskudsåret 19.. _____
 Samlet antal løntimer i tilskudsåret 19.. _____

Fastsættelse af rammetilskud
for
frie kostskoler
(højskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler)

Tilskudsmodel B.

- I. Et beløb pr. årselev plus
- II. et beløb pr. skole plus
- III. et beløb pr. m2 bruttoetageareal af skolens bygninger.
- IV. Ovenstående sammenregnes og ganges med en konstant (reguleringsfaktoren).

Obs: Timetal og lærerløn indgår ikke i modellen, men henvises til fortsat refusion efter hidtidige regler.

Ad I - IV.

Beløb pr. elev, pr. skole, pr. m2 bruttoetageareal samt reguleringsfaktoren fremgår for hver af de 4 skoleformer af følgende oversigt.

	<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>
	<u>Kr. pr. elev</u>	<u>Kr. pr. skole</u>	<u>Kr. pr. m2</u>	<u>Reguleringsfaktoren</u>
<u>Højskoler</u>				
Første 30 elever	14.500	26.500	64	0,9041
Følgende elever	11.750			
Max m2 pr. elev.. 91				
Min m2 pr. elev.. 41				
<u>Landbrugsskoler</u>				
Første 60 elever	14.100	0	50	0,9080
Følgende elever	11.300			
Max m2 pr. elev..86				
Min m2 pr. elev..46				

Bilag 4.b. fortsat

	I	II	III	IV
	Kr. pr. elev	Kr. pr. skole	Kr. pr. m2	Regulerings- faktoren
<u>Husholdningsskoler</u>				
Første 40 elever	12.100	0	53	0,8502
Følgende elever	11.300			
Max m2 pr. elev.. 44				
Min m2 pr. elev.. 10				
<u>Efterskoler</u>				
Første 80 elever	12.200	33.000	50	0,8520
Følgende elever	10.300			
Max m2 pr. elev.. 67				
Min m2 pr. elev.. 31				

Det bemærkes, at reguleringsfaktorerne er udregnet på grundlag af tilskudsåret 1984.

Til brug for tilskudsberegningen indsender skolerne følgende oplysninger til direktoratet for folkeoplysning, frie grundskoler m.v.

Antal årselever i tilskudsåret _____
 Antal kvadratmeter bruttoetageareal _____